

VYNÁLEZY /
PATENTY

UŽITNÉ
VZORY

OCHRANNÉ
ZNÁMKY

PRŮMYSLOVÉ
VZORY

OZNAČENÍ PŮVODU
A ZEMĚPISNÁ OZNAČENÍ

Koncepce podpory ochrany průmyslového vlastnictví

Úřad průmyslového vlastnictví
2021-2030

ÚŘAD
PRŮMYSLOVÉHO
VLASTNICTVÍ

upv.gov.cz

ÚŘAD
PRŮMYSLOVÉHO
VLASTNICTVÍ

upv.gov.cz

Obsah

Obsah.....	2
Seznam používaných zkratk.....	3
1 Manažerské shrnutí.....	4
2 Co je duševní vlastnictví a co vlastnictví průmyslové.....	5
3 Analýza problematiky ochrany duševního vlastnictví v České republice	5
4 Klíčové oblasti Koncepce podpory ochrany průmyslového vlastnictví	5
4.1 Povědomí o ochraně průmyslového vlastnictví	6
4.2 Podpora využívání ochrany průmyslového vlastnictví	6
4.3 Poskytování strategických informací o inovacích.....	7
4.4 Řízení ochrany průmyslového vlastnictví	8
4.5 Mezinárodní spolupráce.....	8
4.6 Využívání digitálních technologií pro zdokonalení systému ochrany průmyslového vlastnictví.....	9
5 Cíle	9
6 Opatření.....	11
7 Časový harmonogram vztahující se ke Koncepti podpory ochrany průmyslového vlastnictví.....	20
8 Přílohy.....	20
Poděkování:	21
Přehled opatření a jejich vazeb na strategické cíle	22

Seznam používaných zkratk

AV ČR	Akademie věd České republiky
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
EEN	Enterprise Europe Network
EIS	European Innovation Scoreboard
EPC	Evropská patentová úmluva
EPN	European Patent Network
EPO	Evropský patentový úřad
EQE	Kvalifikace Evropského patentového zástupce (European qualifying examination)
EU	Evropská unie
EUIPO	Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví
GII	Global Innovation Index
IP	Průmyslové vlastnictví (Industrial property)
IPR	Práva z duševního vlastnictví
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
PCT	Smlouva o patentové spolupráci (Patent Cooperation Treaty)
RIS3	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky
RVVI	Rada vlády pro výzkum, vývoj a inovace
RVP	Rámcový vzdělávací program
TA ČR	Technologická agentura České republiky
TaPIS	Systém technických a patentových informací
ŠVP	Školní vzdělávací program
TC AV	Technologické centrum Akademie věd
TRIPS	Dohoda o právech duševního vlastnictví souvisejících s obchodem
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
VaVal	Výzkum, vývoj a inovace
VPI	Visegrádský patentový institut
VO	Výzkumné organizace
WIPO	Světová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organisation)

1. Manažerské shrnutí

Systém ochrany průmyslového vlastnictví je významným nástrojem podpory ekonomického růstu. Efektivní poskytování, řízení a využívání práv průmyslového vlastnictví je klíčem k rozvinutí potenciálu v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, který je pro dlouhodobou konkurenceschopnost nezbytný. Systém poskytuje, vedle zajištění výlučného práva užívání nehmotného vlastnictví, také možnost seznámit se s nejnovějšími technickými poznatky.

V posledních letech čeští uživatelé ze statistického hlediska mírně pokročili v ochraně svých technických řešení a inovací. Celkově však, zejména v prodeji licencí a ve vytěžování patentových informací a využívání právně volných technických řešení, stále zaostávají za konkurencí z průmyslově vyspělých států. Málo je užíván potenciál patentových informací pro vyvarování se zkoumání již známého, stejně jako sledování směru výzkumu, vývoje a produkce konkurentů a eliminování nebezpečí citelných sankcí při porušování průmyslových práv ostatních subjektů.

Celospolečenská potřeba akcentovat podporu užívání systému ochrany průmyslového vlastnictví se projevila zařazením této problematiky do Inovační strategie České republiky 2019-2030. Předkládaná Koncepce podpory ochrany průmyslového vlastnictví (dále jen Koncepce) z Inovační strategie vychází a je s pilíři Inovační strategie úzce propojena. Dále Koncepce navazuje na Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+. Hospodářství se nyní v době řešení následků pandemie Covid-19 bude muset soustředit na znalostní ekonomiku, která je s ochranou průmyslového vlastnictví úzce spjata.

Koncepce, stejně jako Inovační strategie, se z okruhu otázek duševního vlastnictví soustřeďuje na ty, které směřují k podpoře ochrany vlastnictví průmyslového. Koncepce nabízí soubor opatření, která by měla zlepšit chápání smyslu systému ochrany průmyslového vlastnictví a podpořit jeho využívání. Protože se za jednu z hlavních příčin nedostatečného využívání systému pokládá stále ještě nízké povědomí o jeho významu, obsahu a možnostech, Koncepce předkládá opatření i pro oblast vzdělávání.

Koncepce by měla být zohledňována při:

- definování kohezní politiky,
- přípravě strategických dokumentů z oblasti VaVal,
- definování dotací v oblasti VaVal,
- návrhu dotací pro aplikační sféru na správu průmyslového vlastnictví,
- vytváření rámcových vzdělávacích programů základních a středních škol, při definování školních vzdělávacích programů, tvorbě studijních programů na vysokých školách,
- nakládání s právy průmyslového vlastnictví ve výzkumných organizacích a na vysokých školách,
- formulování interních předpisů v rámci obchodních (podnikatelských) subjektů,
- formulování interních předpisů ve výzkumných organizacích a na vysokých školách,
- podpoře vymáhání práv z průmyslového vlastnictví,
- rozhodování subjektů státní a veřejné správy.

Při tvorbě Koncepce vycházel zpracovatel z aktualizace Metodiky přípravy veřejných strategií schválené usnesením vlády ze dne 28. ledna 2019 č. 71 a dále vycházel z navazující Typologie strategických a prováděcích dokumentů.

Zpracovatel nejprve provedl analýzu potenciálu ochrany duševního vlastnictví, která je uvedena v příloze č. I „Analýza využívání potenciálu ochrany duševního vlastnictví“. Na základě analýzy byly stanoveny vize, z nichž vyplývají klíčové oblasti rozvoje systému, ze kterých následně vychází stanovení strategických cílů koncepce a opatření k jejich realizaci. Přílohou Koncepce jsou vzorové interní

předpisy pro nakládání s právy duševního vlastnictví Vysokého učení technického v Brně, které jsou obsažené v přílohách č. II, III a IV.

Ke Koncepci bude zpracován implementační plán, který bude předložen ke stanovisku RVVI do konce prvního pololetí 2022 a následně bude předložen vládě ČR ke schválení.

2. Co je duševní vlastnictví a co vlastnictví průmyslové

Pojmem duševní vlastnictví, jak je definován v článku 2 Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, se rozumí práva k literárním, uměleckým a vědeckým dílům, k výkonům výkonných umělců, zvukovým záznamům a rozhlasovému vysílání, k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti, k vědeckým objevům, k průmyslovým vzorům a modelům, k továrním, obchodním známkám a známkám služeb, jakož i k obchodním jménům a obchodním názvům, práva na ochranu proti nekalé soutěži a všechna ostatní práva vztahující se k duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké.

Pojem průmyslové vlastnictví spadá do rozsahu pojmu duševní vlastnictví. Podle Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví mohou být předmětem ochrany průmyslového vlastnictví vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory nebo modely, tovární a obchodní známky, známky služeb, obchodní jméno a údaje o původu zboží nebo označení původu. Úkolem ochrany průmyslového vlastnictví je též potlačování nekalé soutěže. Do práv průmyslových se zahrnují zejména patenty, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky, topografie polovodičových výrobků. Vznik práv průmyslových, na rozdíl od práv autorských, vyžaduje podání žádosti, resp. přihlášky a zaplacení správních poplatků, přičemž ochrana předmětu průmyslového práva vzniká až po úspěšném průběhu příslušných řízení. Práva platí pouze na území, pro které byla poskytnuta a doba ochrany je omezena časově.

3. Analýza problematiky ochrany duševního vlastnictví v České republice

Analýza problematiky využívání potenciálu ochrany duševního vlastnictví v ČR je uvedena v příloze č. I. Analýza se zaměřuje na význam duševního vlastnictví pro hospodářství a pro podnikání, dále sestává ze statistické analýzy dle European Innovation Scoreboard (EIS) a Global Innovation Index (GII), analýzy vládních řídicích a strategických dokumentů, analýzy podpory průmyslového vlastnictví ve vzdělávacím systému, expertního odhadu zacházení s průmyslovým vlastnictvím ve výzkumu, vývoji a inovacích, expertního odhadu zacházení s průmyslovým vlastnictvím ve výrobní sféře, analýzy problematiky vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a expertního odhadu kvality právního nastavení systému pro využívání práv průmyslového vlastnictví. Je rovněž uvedeno postavení ÚPV v rámci státní správy.

4. Vize a klíčové oblasti Koncepce podpory ochrany průmyslového vlastnictví

Celkovou vizí Koncepce je nastavit rámec pro efektivní podporu ochrany průmyslového vlastnictví a posílit tak využívání všech prvků tohoto systému. Tím přispět k prosperitě české ekonomiky založené na znalostech a na schopnostech inovovat. Ochrana průmyslového vlastnictví by se měla stát trvalou součástí každodenního života ve výzkumu, vývoji, inovacích a podnikání.

Inovační prostředí lze měřit mimo jiné prostřednictvím indexu European Innovation Scoreboard (EIS), ve kterém se ČR z hlediska využívání ochrany průmyslového vlastnictví umísťuje mezi zeměmi EU okolo 20. pozice. V současné době je ČR dle tohoto indexu řazena mezi tzv. „mírnými inovátory“. Koncepce má napomoci ČR posunout do skupiny „inovační lídři“.

Ochrana průmyslového vlastnictví je významným nástrojem technologického pokroku. Využití systému ochrany průmyslového vlastnictví poskytuje vedle zajištění výlučného užívání tohoto vlastnictví jeho majiteli také možnost seznámit se s nejnovějšími technickými poznatky a se stavem chráněných průmyslových práv ve světě.

Zodpovědná a důsledná správa průmyslových práv a vhodně zvolená strategie jejich ochrany a prosazování je podstatným faktorem prosperity. Nehmotný majetek a jeho ochrana je předpokladem pro zdravé fungování podniku, ekonomický růst, konkurenceschopnost a vytváření pracovních míst.

Předkládaná Koncepce vychází ze základních úkolů ÚPV, stanovených zákonem č. 21/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČSR, ve znění pozdějších předpisů. Dále Koncepce vychází ze zákona č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů. Ve smyslu zákonné působnosti ÚPV zejména rozhoduje o poskytování právní ochrany na vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení a vede s tím související sporná řízení, včetně řízení odvolacích. Vedle toho pečuje o zvyšování povědomí o přínosech a optimálních způsobech využívání systému ochrany průmyslového vlastnictví k podpoře podnikání a konkurenceschopnosti, výzkumu, vývoje a inovací. ÚPV tak plní funkci národního patentového a známkového úřadu; své činnosti vykonává s ohledem na uspokojení požadavků všech zainteresovaných stran, kterými jsou stát, veřejnost, mezinárodní společenství.

Při tvorbě Koncepce bylo stanoveno následujících 6 klíčových oblastí:

Oblast I – Povědomí o ochraně průmyslového vlastnictví

Oblast II – Podpora využívání ochrany průmyslového vlastnictví

Oblast III – Poskytování strategických informací o inovacích

Oblasti IV – Řízení ochrany průmyslového vlastnictví

Oblast V – Mezinárodní spolupráce

Oblast VI – Využívání digitálních technologií pro zdokonalení systému ochrany průmyslového vlastnictví

Z klíčových oblastí následně vycházejí strategické cíle a opatření k jejich realizaci.

4.1 Povědomí o ochraně průmyslového vlastnictví

Povědomí o systému ochrany duševního vlastnictví je přes všechnu snahu dosud nízké. Výuka základů ochrany duševního vlastnictví, zejména se zaměřením na ochranu průmyslového vlastnictví, není ve vzdělávacím systému v ČR až na výjimky pevně a systematicky zakotvena. K podpoře růstu inovací je žádoucí povědomí o průmyslovém vlastnictví kvalifikovaně šířit rovněž ve výzkumné, vývojové, aplikační a výrobní sféře. Znalosti efektivního užití nástrojů průmyslového vlastnictví jsou potřebné při transferu technologií například formou licence, pro inovaci výroby, za účelem rozšíření spektra výroby či při zakládání firmy.

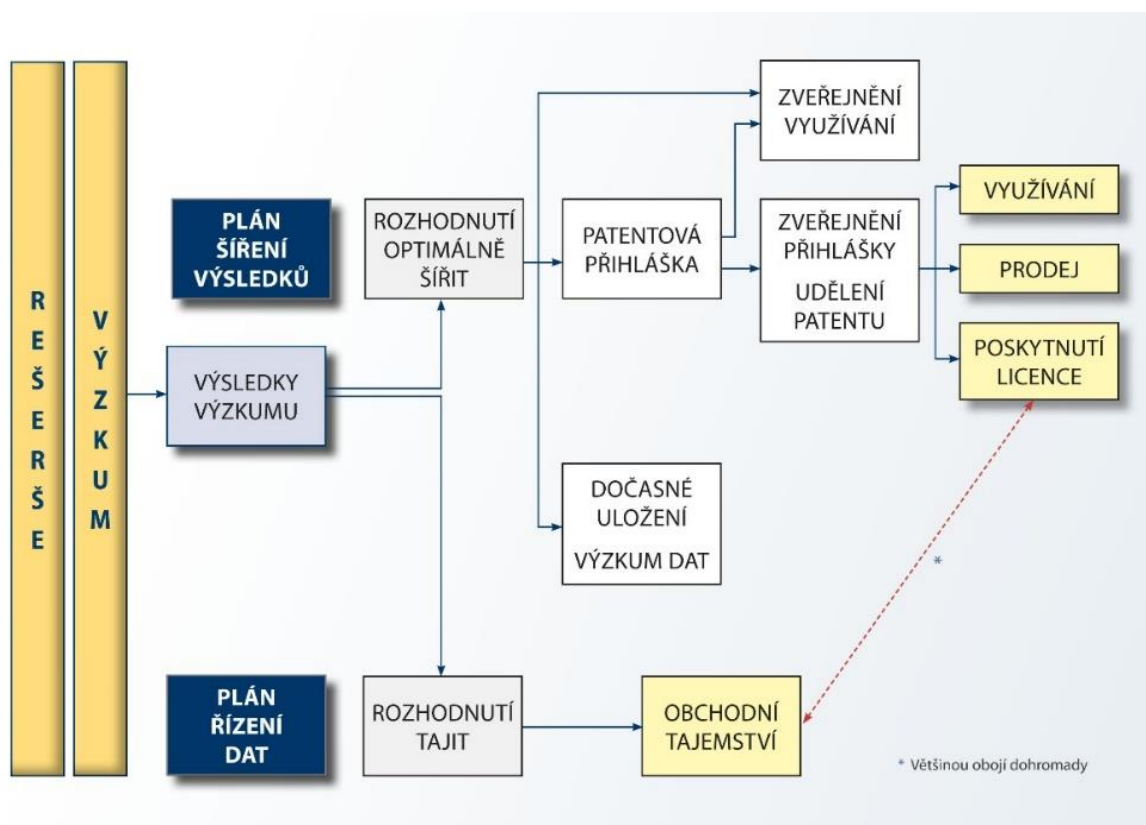
4.2 Podpora využívání ochrany průmyslového vlastnictví

Vedle výuky a osvěty je pro efektivní využívání systémů ochrany průmyslového vlastnictví potřebné neopomenout podporu využívání systému ochrany průmyslového vlastnictví začlenit do soustavy finančních dotací, zejména těch, které jsou součástí operačních programů, programů aplikovaného výzkumu a dalších.

Ve výzkumných a vývojových organizacích a na vysokých školách je nutné vytvářet proinovatívni klima. Ve vnitřních předpisech o nakládání s průmyslovým vlastnictvím je třeba nastavit nástroje motivace tvůrčích pracovníků. Jako ukázkou vhodného rámce pro zacházení s průmyslovými právy uvnitř instituce poskytlo Vysoké učení technické v Brně své interní předpisy, viz příloha č. II „Nakládání s duševním vlastnictvím VUT Brno“, příloha č. III „Odměňování původců poznatků VUT Brno“ a příloha č. IV „Pravidla pro nakládání s obchodním tajemstvím na VUT Brno“.

4.3 Poskytování strategických informací o inovacích

Z hlediska aktuálnosti a vypovídací schopnosti jsou patentové dokumenty unikátními informačními zdroji. Jde o strukturované dokumenty s celosvětově jednotným formátem. Orientace v nich je tak usnadněna a částečně možná bez ohledu na to, v jakém jazyce jsou napsány. Vynález v nich musí být popsán tak jasně a úplně, aby jej osoba znalá příslušného oboru dokázala uskutečnit. Patentové databáze, ve kterých jsou tyto dokumenty soustředěny, poskytují informace nepostradatelné pro znalé rozhodování o směřování výzkumu a vývoje, pro přípravu podnikatelských záměrů, předvídání světových trendů v příslušném oboru techniky.

V programech aplikovaného výzkumu by mělo být zakotveno využívání patentových informací podle uvedeného schématu, tj. před zahájením jakéhokoliv aplikovaného výzkumu v nehumanitním oboru nejprve v dané oblasti provést podrobnou rešerši stavu techniky. V relevantních oborech by měl být požadavek doložení rešerše jedním z kritérií pro přiznání finanční podpory. V době před zahájením výzkumu je nezbytné vzít v úvahu možnost průmyslověprávní ochrany výsledků. Na základě výsledků patentové rešerše pak lze volit další optimální postup nejen pro zacílení výzkumu správným neprobádaným směrem, ale i pro nakládání s výsledky výzkumu (komercializaci).

4.4 Řízení ochrany průmyslového vlastnictví

Podpora průmyslového vlastnictví nebyla v minulosti zohledňována ve strategických dokumentech ČR. K jistému posunu došlo zahrnutím podpory ochrany duševního/průmyslového vlastnictví do Inovační strategie ČR 2019-2030 a do Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky pro období 2021+, což se následně projevilo i v dalších dokumentech.

Na základě této Koncepce by podpora ochrany průmyslového vlastnictví měla být zahrnuta všude tam, kde je deklarována jakákoliv podpora inovační aktivity. Hledisko podpory ochrany průmyslového vlastnictví by mělo být uvažováno při rozhodovacích procesech.

V rámci státní správy jsou komunikovány protichůdné priority. Na jedné straně je dlouhodobě deklarováno, že je třeba zlepšit postavení ČR ve využívání průmyslového vlastnictví, na druhé straně je snižován počet zaměstnanců ÚPV a omezována tak možnost rozšiřovat metodickou a osvětovou činnost ve prospěch veřejnosti.

4.5 Mezinárodní spolupráce

Systém ochrany průmyslového vlastnictví je z větší míry celosvětově harmonizován¹. To na jednu stranu umožňuje snazší orientaci v možnostech a požadavcích tohoto systému v tom kterém státě, na druhou stranu veškeré podstatnější změny takto celosvětově propojeného systému musí probíhat výhradně na globální úrovni, především prostřednictvím mezinárodních organizací. Nejvýznamnějšími z nich jsou specializovaná agentura OSN Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) v Ženevě a dále Evropská patentová organizace (EPO) se sídlem v Mnichově. Významným hráčem nastavení systému průmyslových práv je agentura EU, Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) se sídlem v Alicante. ČR se účastní mezinárodních jednání a kvalifikovaně se podílí na rozvoji systému ochrany průmyslového vlastnictví. Veškeré změny systému, které jsou z naší strany navrhovány či podporovány, jsou ovlivněny nutností hledat konsensus nebo většinovou podporu v mezinárodním měřítku.

Systém ochrany průmyslového vlastnictví je postaven na teritoriálním principu, tzn., že právo platí jen na území, pro které bylo poskytnuto, patent udělený ÚPV tedy platí jen na území ČR. Pokud chce firma expandovat na zahraniční trhy, musí si zajistit ochranu i na odpovídajícím území. K tomu je možné a účelné využít nástrojů definovaných v mezinárodních smlouvách, nebo poměrně komplikovanější cestu podání národní přihlášky v zahraničí v jazyce dané země a prostřednictvím zahraničního patentového zástupce. ČR je smluvní stranou téměř všech významných mnohostranných mezinárodních smluv na ochranu průmyslového vlastnictví, které přihlášení průmyslových práv v zahraničí usnadňují.

Proces zajišťování ochrany vynálezů v zahraničí významně zjednodušuje Smlouva o patentové spolupráci (PCT)². V tomto systému je možné podat jedinou mezinárodní patentovou přihlášku s účinky pro všechny členské státy PCT. Mezinárodní fáze řízení zahrnuje provedení mezinárodní rešerše a zveřejnění mezinárodní přihlášky po uplynutí 18 měsíců od priority, případně i provedení mezinárodního předběžného průzkumu. Na tomto základě se pak může přihlašovatel rozhodnout, zda a ve kterém státě bude žádat o udělení národního patentu.

V případě Evropy je pro patentovou ochranu výhodné využít systém evropského patentu podle Evropské patentové úmluvy (EPC)³, dle které je dnes možné dosáhnout patentové ochrany až ve 44 státech. Řízení, počínaje podáním evropské patentové přihlášky až po udělení evropského patentu,

¹ například Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (vyhl. č. 64/1975 Sb., ve znění vyhl. č. 81/1985 Sb.), Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (vyhl. č. 69/1975 Sb., ve znění č. 80/1985 Sb.), Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Dohoda TRIPS), (sdělení MZV č. 191/1995 Sb.)

² Smlouva o patentové spolupráci (sděl. FMZV č. 296/1991 Sb.) – členské státy Smlouvy vytvářejí Unii pro spolupráci při podávání přihlášek na ochranu vynálezů, při provádění rešerší a při průzkumu.

³ EPC – Úmluva o udělování evropských patentů (sděl. MZV č. 69/2002 Sb. m. s.)

probíhá před Evropským patentovým úřadem. Platnost evropského patentu v konkrétním členském státu nastává po tzv. validaci, tj. potvrzení platnosti patentovým úřadem daného státu na jeho území.

Mezinárodní cesta přihlašování je možná i pro ochranné známky. Byla zakotvena v Madridské dohodě o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek z roku 1891, která byla několikrát revidována, naposledy v roce 1979 ve Stockholmu. Madridská dohoda byla pak dále prohloubena přijetím Protokolu k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek v roce 1989. ČR je členem obou těchto mezinárodních smluv.

Pro mezinárodní přihlašování průmyslových vzorů je možné od r. 2008 používat Haagskou dohodu o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů, a to přesto, že ČR není individuálním členem předmětné mezinárodní dohody, neboť k Ženevskému aktu Haagské dohody přistoupila EU jako celek. V mezinárodním zápisu průmyslového vzoru není proto možné designovat ČR samostatně, ale pouze celou Evropskou unii nebo jednotlivě ty státy EU, které jsou individuálními smluvními stranami Ženevského aktu Haagské dohody.

Ochrannou známku EU nebo průmyslový vzor Společenství lze získat prostřednictvím EUIPO. Zapsaná ochranná známka EU nebo průmyslový vzor Společenství platí ve všech členských státech EU.

4.6 Využívání digitálních technologií pro zdokonalení systému ochrany průmyslového vlastnictví

Jednou z vládních priorit je rychlejší a kvalitnější zavádění služeb eGovernmentu. ÚPV se aktivně zapojuje do provádění digitalizace služeb veřejné správy. Má jeden z nejvyšších podílů úkonů realizovaných digitálními obslužnými kanály. Pro zajištění efektivního průběhu správních řízení a vedení rejstříků využívá referenční údaje ze základních registrů. Efektivním využíváním digitálních technologií pomáhá odstranit byrokratickou zátěž na straně přihlašovatelů a majitelů průmyslových práv. V současné době ÚPV přijímá cca 90 % podání v elektronické formě.

ÚPV provozuje databáze průmyslových práv, ze kterých lze snadno a zdarma získat informace o předmětech průmyslového vlastnictví platných na území ČR. Při výměně elektronických dat pro průmyslověprávní informační systémy ÚPV spolupracuje s tuzemskými i zahraničními subjekty.

5. Cíle

Koncepce podpory ochrany průmyslového vlastnictví má 6 strategických cílů navazujících na klíčové oblasti.

STRATEGICKÝ CÍL 1 - ZVÝŠENÍ POVĚDOMÍ O OCHRANĚ PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ

SPECIFICKÉ CÍLE:

- 1.1 Zvýšení povědomí o ochraně průmyslového vlastnictví na základních, středních a vysokých školách a mezi pedagogy
- 1.2 Zvýšení povědomí o ochraně průmyslového vlastnictví v oblasti transferu technologií
- 1.3 Podpora vzdělávání odborníků na průmyslové vlastnictví
- 1.4 Šíření povědomí o problematice průmyslového vlastnictví ve státní správě
- 1.5 Zvýšení povědomí o ochraně průmyslového vlastnictví v aplikační sféře

STRATEGICKÝ CÍL 2 - ZVÝŠENÍ VYUŽÍVÁNÍ OCHRANY PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

SPECIFICKÉ CÍLE:

- 2.1 Vytváření finančních podpor při užívání systému ochrany průmyslového vlastnictví
- 2.2 Zvýšení povědomí o finančních podporách na využívání systému ochrany průmyslového vlastnictví
- 2.3 Podpora komercializace výsledků výzkumu a vývoje
- 2.4 Motivování vynálezců k využívání systému ochrany průmyslového vlastnictví ve výzkumných a vývojových organizacích a na vysokých školách

STRATEGICKÝ CÍL 3 – EFEKTIVNÍ VYUŽÍVÁNÍ PATENTOVÝCH INFORMACÍ

SPECIFICKÉ CÍLE:

- 3.1 Nastavení podmínek pro efektivní využívání patentových informací ve všech fázích výzkumu a vývoje
- 3.2 Využití potenciálu systému ochrany průmyslového vlastnictví při hodnocení výsledků vědy, výzkumu a inovací
- 3.3 Využívání průmyslověprávních informací při posuzování investičních pobídek
- 3.4 Využívání průmyslověprávních informací pro rozvoj podniků

STRATEGICKÝ CÍL 4 – VYTVOŘENÍ STABILNÍHO RÁMCE PRO PODPORU OCHRANY PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

SPECIFICKÉ CÍLE:

- 4.1 Zahrnutí problematiky systému ochrany průmyslového vlastnictví do tematicky vhodných koncepčních, popř. strategických dokumentů ČR
- 4.2 Nastavení efektivního procesu pro zahrnutí problematiky systému ochrany průmyslového vlastnictví do inovační politiky státu
- 4.3 Zvýšení prosaditelnosti práv z průmyslového vlastnictví
- 4.4 Vytvoření stabilních podmínek pro fungování ÚPV
- 4.5 Vytvoření stabilních podmínek pro využívání průmyslového vlastnictví v ČR
- 4.6 Zajištění legislativního prostředí pro fungování systému ochrany průmyslového vlastnictví
- 4.7 Zajištění stabilního prostředí pro efektivní správní řízení o průmyslovém vlastnictví

STRATEGICKÝ CÍL 5 – ROZVOJ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

SPECIFICKÉ CÍLE:

- 5.1 Rozvoj spolupráce s mezinárodními organizacemi v oblasti ochrany průmyslového vlastnictví
- 5.2 Rozvoj mezinárodního systému přihlašování průmyslových práv
- 5.3 Harmonizace postupů při správních řízeních s ostatními evropskými státy

STRATEGICKÝ CÍL 6 – VYUŽÍVÁNÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ PRO ROZVOJ SYSTÉMU OCHRANY PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ

SPECIFICKÉ CÍLE:

- 6.1 Optimalizace rešeršních služeb
- 6.2 Provozování snadno přístupných databází průmyslověprávních informací
- 6.3 Optimalizace e-podání
- 6.4 Optimalizace spolupráce s ostatními institucemi v oblasti výměny dat

6. Opatření

Níže je uveden popis jednotlivých opatření. Přehled opatření a jejich vazeb na strategické cíle je souhrnně uveden v tabulce na str. 22.

OPATŘENÍ 1 – PODPORA VZDĚLÁVÁNÍ O PRŮMYSLVÉM VLASTNICTVÍ NA ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

Gestor: ÚPV

Spolupráce: Základní školy, střední školy, WIPO, EUIPO, EPO

Popis opatření:

- a) ÚPV bude poskytovat odborné zázemí v oblasti průmyslového vlastnictví pro vytváření rámcových vzdělávacích programů (RVP) a školních vzdělávacích programů (ŠVP) pro základní školy a střední školy.
- b) ÚPV bude poskytovat kurzy o ochraně průmyslového vlastnictví dle individuálních požadavků škol, zejména přednášky a exkurze do sídla ÚPV, přednášky ve školách, případně účast na akcích k popularizaci vědy a techniky.
- c) ÚPV bude spolupracovat na poskytování kurzů pro pedagogické pracovníky v rámci jejich dalšího vzdělávání.

ÚPV využije výukové materiály WIPO, EPO a EUIPO.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 1

OPATŘENÍ 2 – POSKYTOVÁNÍ ODBORNÉHO ZÁZEMÍ V OBLASTI PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ PRO AKREDITACI STUDIJNÍCH PROGRAMŮ

Gestor: ÚPV

Spolupráce: Vysoké školy, WIPO, EUIPO, EPO

Popis opatření: ÚPV bude poskytovat konzultace o systému ochrany průmyslového vlastnictví pro výuku na vysokých školách za účelem přípravy samostatných předmětů na vysokých školách. Pro zprostředkování informací ÚPV využije výukových materiálů WIPO, EPO a EUIPO.

ÚPV podporuje rozšíření programu EPO „Pan-European Seal“ na další vysoké školy, což umožní jejich absolventům ucházet se o studijní stáže v EPO.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 1

OPATŘENÍ 3 – TVORBA VÝUKOVÝCH A PROPAGAČNÍCH MATERIÁLŮ, SPOLUPRÁCE S MÉDIÍ

Gestor: ÚPV

Spolupráce: WIPO, EUIPO, EPO

Popis opatření: ÚPV zajistí výukové a propagační materiály, včetně interaktivních kurzů, elektronických on-line her a videí. ÚPV bude poskytovat on-line kurzy o průmyslovém vlastnictví. ÚPV se bude podílet na mediálních výstupech ke zvyšování povědomí o průmyslovém vlastnictví, naváže kontakt s mediálními radami veřejnoprávních médií a projedná podporu osvěty o systému ochrany průmyslového vlastnictví.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 1, Cíl 6

OPATŘENÍ 4 – PODPORA TRANSFERU TECHNOLOGIÍ A ZNALOSTÍ VE VÝZKUMNÝCH ORGANIZACÍCH A VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Gestor: ÚPV

Spolupráce: výzkumné organizace, vysoké školy, WIPO, EUIPO, EPO

Spolugesce: TA ČR

Popis opatření: ÚPV bude nabízet školení pedagogů a zaměstnanců technologických center působících při univerzitách. Na svých webových stránkách bude prezentovat dostupné výukové materiály pro vyučující vytvořené ve WIPO, EPO a EUIPO. Pro podporu transferu technologií a znalostí ve výzkumných organizacích a vysokých školách je ÚPV připraven k individuálním konzultacím.

ÚPV je připraven ke konzultaci interních vzorových předpisů o duševním vlastnictví výzkumných organizací a vysokých škol.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 1, Cíl 2, Cíl 3

OPATŘENÍ 5 – PODPORA VZDĚLÁVÁNÍ BUDOUCÍCH PATENTOVÝCH ZÁSTUPCŮ

Gestor: ÚPV

Spolupráce: Komora patentových zástupců

Popis opatření: ÚPV nabídne k přípravě na výkon profese patentového zástupce dvouleté specializační studium. Studium poskytne komplexní přehled o systému ochrany průmyslového vlastnictví a průmyslověprávních informacích. ÚPV zprostředkuje informace pro přípravu na zkoušku evropského patentového zástupce (EQE⁴).

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 1, Cíl 2

OPATŘENÍ 6 – VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ STÁTNÍ A VEŘEJNÉ SPRÁVY V PROBLEMATICE PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ

Gestor: MŠMT, MV

Spolugesce: ÚPV

Popis opatření:

- a) ÚPV navrhne do úřednické zkoušky v oboru služby č. 10 Výzkum, vývoj a inovace zařadit otázky z problematiky ochrany průmyslového vlastnictví.
- b) ÚPV nabídne odborné kurzy pro zaměstnance státní a veřejné správy.

⁴ <https://www.epo.org/learning-events/eqe.html>

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 1, Cíl 4

OPATŘENÍ 7 – PODPORA INOVAČNÍCH CENTER, PODPORA CENTER PATENTOVÝCH INFORMACÍ PATLIB

Gestor: ÚPV

Spolupráce: EPO, knihovny, vysoké školy

Popis opatření: ÚPV bude rozvíjet spolupráci s podnikatelskými inkubátory a centry pro rozvoj inovačního podnikání. ÚPV bude nabízet možnost školení pracovníků uvedených center v oblasti průmyslového vlastnictví a zprostředkování školení partnerskými organizacemi, jako je EPO, EUIPO či WIPO. Školení bude uzpůsobeno pro zájemce o podnikání a začínající podnikatele, firmy usilující o propojení s výzkumnou organizací, firmy usilující o růst na základě inovací. ÚPV bude nadále podporovat vydání inovačních voucherů pro podporu registrací průmyslových práv.

ÚPV bude nadále rozvíjet spolupráci s regionálními centry patentových informací (PATLIB) zřízených při knihovnách.

ÚPV se bude podílet na projektu EPO pro rozvoj PATLIB center.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 1, Cíl 2, Cíl 3

OPATŘENÍ 8 – PODPORA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

Gestor: ÚPV

Spolupráce: TC AV ČR (EEN ČR), Společnost vědeckotechnických parků, Asociace inovačního podnikání, výzkumné organizace, EUIPO, EPO, WIPO

Popis opatření: ÚPV na národní úrovni podpoří aktivity EUIPO, EPO a WIPO zaměřené na malé a střední podniky na stimulaci využívání systémů průmyslověprávní ochrany.

ÚPV administrativně zajistí grantové programy EUIPO zaměřené na malé a střední podniky, které jsou financovány z finančních prostředků EU.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 1, Cíl 2, Cíl 3

OPATŘENÍ 9 – ZKVALITNĚNÍ INFORMAČNÍCH SLUŽEB ÚPV, PROPAGACE DOTACÍ NA PRŮMYSLVĚPRÁVNÍ OCHRANU

Gestor: ÚPV

Spolugesce: MŠMT, MPO, RVVI, TA ČR, CzechInvest

Spolupráce: poskytovatelé podpor financování průmyslového vlastnictví

Popis opatření:

- a) ÚPV bude usilovat o zkvalitnění informačních služeb pro veřejnost. Na základě objednávek provede rešerše v průmyslověprávních databázích; posílí informační služby helpdesk, a informační služby vyžádané telefonicky či osobně.
- b) ÚPV bude propagovat možné dotace na průmyslověprávní ochranu z národních i unijních zdrojů.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 1, Cíl 2, Cíl 6

OPATŘENÍ 10 – INZEROVÁNÍ/PODPORA NABÍDKY ČI POPTÁVKY K ZÍSKÁNÍ LICENCÍ K PATENTŮM

Gestor: ÚPV

Spolupráce: WIPO, EUIPO, EPO, soukromé subjekty

Popis opatření: K získání informací o nabízených technických řešeních mohou být využity existující platformy spravované zejména soukromými subjekty ze zahraničí. ÚPV naváže spolupráci a zajistí informace pro tuzemský trh.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 6

OPATŘENÍ 11 – DEFINOVÁNÍ MOTIVAČNÍCH NÁSTROJŮ PRO VYNÁLEZCE

Gestor: ÚPV

Spolupráce: Vysoké školy, výzkumné organizace

Popis opatření: ÚPV je připraven konzultovat začlenění motivačního nástroje pro vynálezce do příslušných interních předpisů vysokých škol a výzkumných organizací.

Přílohy č. II, III a IV obsahují vzorové interní předpisy VUT Brno.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 3

OPATŘENÍ 12 – ZOHLEDNĚNÍ PODPORY OCHRANY PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ V RÁMCI KOHEZNÍ POLITIKY

Gestor: MPO

Spolugesce: ÚPV

Popis opatření: V rámci operačních programů by bylo vhodné definovat finanční podporu ochrany průmyslového vlastnictví, která budou efektivně využitelná a nepřinesou vysokou administrativní zátěž. Na podporu ochrany průmyslového vlastnictví je třeba využít operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost v gesci MPO. Zvláštní podpora ochrany průmyslového vlastnictví by byla vhodná pro malé a střední podniky. ÚPV se bude podílet na zajištění odborné stránky definování podpory v předmětném operačním programu a jeho výzvách.

ÚPV bude nabízet konzultace při přípravě podmínek dotačních výzev ostatních operačních programů, ve kterých bude možná podpora průmyslového vlastnictví.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 4

OPATŘENÍ 13 – ROZVOJ POSKYTOVÁNÍ IP PREDIAGNOSTICKÝCH SLUŽEB

Gestor: ÚPV

Spolupráce: EUIPO, Komora patentových zástupců

Popis opatření: ÚPV ve spolupráci s externími poskytovateli z řad patentových zástupců zajistí IP prediagnostickou službu, jejímž cílem je poskytnout malým a středním podnikům doporučení, jak efektivně tvořit, využívat, zhodnotit a ochránit nehmotný majetek dané firmy. V rámci IP prediagnostické služby se posoudí a vyhodnotí stav ochrany nehmotného majetku a navrhnou se optimální doporučení v oblasti ochrany průmyslových práv. ÚPV v maximální míře využije podpor Evropské komise a EUIPO pro poskytování těchto služeb.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 4

OPATŘENÍ 14 – PODPORA IP MEDIAČNÍCH SLUŽEB

Gestor: ÚPV

Spolupráce: EUIPO, WIPO

Popis opatření: ÚPV podpoří rozvoj mediačních služeb v ČR ve všech možných fázích sporů o průmyslové vlastnictví, tj. ve fázi správního řízení, v předžalobní fázi, ve fázi probíhajícího soudního řízení, i při nařízené mediaci soudem.

V rámci správního řízení ÚPV poskytne maximální informační podporu účastníkům řízení, s cílem umožnit dohodnout se na smírném řešení mimo probíhající správní řízení.

ÚPV bude sledovat aktivity v mediačním a arbitrážním centru ve WIPO i v EUIPO a případným zájemcům o jejich poskytování v ČR zajistí znalostní podporu. ÚPV bude kontinuálně zprostředkovávat aktuální informace v tomto oboru.

ÚPV zprostředkuje informace o možných dotacích na IP mediační služby poskytované z národních, i unijních zdrojů.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 4

OPATŘENÍ 15 – BOJ PROTI PADĚLKŮM ČI NEDOVOLENÝM NAPODOBENINÁM

Gestor: MPO

Spolugesce: ÚPV

Spolupráce: EUIPO, GŘ Celní správy

Popis opatření: ÚPV bude nadále rozvíjet spolupráci zainteresovaných subjektů v síti Evropského střediska pro sledování porušování práv duševního vlastnictví (European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights) působícího v rámci EUIPO. ÚPV bude využívat jednotné platformy EU pro záležitosti vymáhání práv k duševnímu vlastnictví, tzv. IP Enforcement Portal. ÚPV bude poskytovat pravidelná školení zástupcům Policie ČR, Celní správy, České obchodní inspekce (ČOI) v problematice průmyslového vlastnictví, zejména vyhledávání informací v průmyslověprávních databázích.

Pro zlepšení situace v boji proti padělkům MPO ve spolupráci s dalšími členy Meziresortní komise pro potírání nelegálního jednání proti právům k duševnímu vlastnictví při MPO vytvoří společný návrh mandátu a plán činnosti této komise.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 4

OPATŘENÍ 16 – ZOHLEDŇOVÁNÍ EFEKTIVNÍHO VYUŽÍVÁNÍ SYSTÉMU OCHRANY PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ V PROGRAMECH APLIKOVANÉHO VÝZKUMU

Gestor: ÚPV

Spolugesce: MŠMT, TA ČR, MPO, RVVI, resortní výzkumné organizace

Popis opatření: Pro efektivní využívání systému ochrany průmyslového vlastnictví je třeba zahrnout toto hledisko již při formulaci jednotlivých programů aplikovaného výzkumu. K programům aplikovaného výzkumu ÚPV poskytne konzultace ve fázi jejich vzniku poskytovatelům (MPO, TA ČR, resortním výzkumným organizacím) a při procesu vydávání stanoviska RVVI.

Pro efektivní využívání průmyslového vlastnictví ÚPV na základě analýzy případně doporučí revizi definovaných výsledků VaVal.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 3, Cíl 4

OPATŘENÍ 17 – IP AMBASADOR V INSTITUCÍCH STÁTNÍ SPRÁVY

Gestor: ÚPV

Spolugesce: TA ČR, MPO, MŠMT, MV, MO, RVVI, MZe

Popis opatření: V zájmu prohloubení spolupráce v oblasti ochrany průmyslového vlastnictví ustavit v orgánu státní správy, který administruje problematiku VaVal, zaměstnance zodpovědného za koordinaci aktivit týkajících se podpory ochrany průmyslového vlastnictví. ÚPV poskytne tomuto zaměstnanci odbornou podporu.

Prostřednictvím tohoto zaměstnance bude ÚPV poskytována informace o finančních podporách pro registrace a správu průmyslového vlastnictví v gesci příslušného resortu, kterou ÚPV zprostředkuje veřejnosti.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 3, Cíl 4

OPATŘENÍ 18 – ZAHRNUTÍ HLEDISKA OCHRANY PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ DO KRITÉRIÍ HODNOCENÍ INVESTIČNÍCH POBÍDEK

Gestor: ÚPV, CzechInvest

Popis opatření: Pro posuzování investičních pobídek bude ve spolupráci CzechInvestu a ÚPV definováno kritérium zahrnující průmyslověprávní informace. ÚPV bude poskytovat CzechInvestu průmyslověprávní informace při posuzování investičních pobídek.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 3

OPATŘENÍ 19 – KONTINUÁLNÍ ZOHLEDŇOVÁNÍ PODPORY OCHRANY PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ VE STRATEGICKÝCH DOKUMENTECH ČR

Gestor: MPO, ÚPV

Popis opatření: ÚPV bude usilovat o to, aby ochrana průmyslového vlastnictví byla adekvátně zahrnuta v tematicky vhodných koncepčních a strategických dokumentech ČR.

ÚPV bude naplňovat opatření Akčního plánu Evropské komise pro duševní vlastnictví.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 3, Cíl 4

OPATŘENÍ 20 – POSKYTOVÁNÍ KONZULTACÍ A PŘIPOMÍNEK K MATERIÁLŮM PROJEDNÁVANÝM RVVI

Gestor: RVVI

Spolugesce: ÚPV

Popis opatření: Vzhledem k tomu, že RVVI v souladu s ustanovením § 35 odst. i) zákona č. 130/2002 Sb. zpracovává stanoviska k materiálům předkládaným vládě za oblast výzkumu, vývoje a inovací, bylo by prospěšné, aby v těchto stanoviscích byla věnována pozornost hledisku ochrany průmyslového vlastnictví. ÚPV na požádání poskytne konzultace k předkládanému materiálu. RVVI jmenuje garanta odpovědného za oblast podpory duševního vlastnictví. Garant RVVI nastaví efektivní proces konzultací.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 2, Cíl 4

OPATŘENÍ 21 – ROZVOJ VISEGRADSKÉHO PATENTOVÉHO INSTITUTU (VPI)

Gestor: ÚPV

Spolupráce: Mezinárodní organizace, další patentové úřady

Popis opatření: Ve spolupráci České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska zahájil v roce 2016 činnost Visegrádský patentový institut (VPI). Čeští přihlašovatelé tak mají usnadněnou mezinárodní fázi patentového řízení podle PCT. ÚPV bude spolupracovat se státy Visegrádské skupiny a aktivně se podílet na rozvoji VPI.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl2, Cíl 3, Cíl 4, Cíl 5

OPATŘENÍ 22 – REKLASIFIKACE PATENTOVÝCH DOKUMENTŮ

Gestor: ÚPV

Spolupráce: WIPO

Popis opatření: ÚPV ve spolupráci s WIPO bude provádět přetřídování národních patentových dokumentů za použití příslušných nástrojů (v současné době IPC Reclas); zajistí, aby národní patentové dokumenty bylo možno vyhledávat dle aktuálních verzí Mezinárodního patentového třídění.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl2, Cíl 3, Cíl 4, Cíl 5

OPATŘENÍ 23 - ROZVOJ PROGRAMŮ SPOLUPRÁCE MEZI ÚŘADY (PATENT PROSECUTION HIGHWAY)

Gestor: ÚPV

Spolupráce: Další patentové úřady

Popis opatření: Patent Prosecution Highway (PPH) je projekt dvoustranné spolupráce mezi patentovými úřady, s cílem rychlejšího získání patentu. Česká republika spolupracuje v rámci projektů PPH s Finskem, Japonskem, USA a Čínou; obdobné bilaterální dohody má uzavřené s Chorvatskem, Maďarskem, Polskem, Rakouskem, Slovenskem a Španělskem. Jako součást Visegrádského patentového institutu je Česká republika zapojena do mnohostranného projektu spolupráce Global PPH.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl2, Cíl 3, Cíl 4, Cíl 5

OPATŘENÍ 24 – SPOLUPRÁCE S WIPO

Gestor: ÚPV

Spolupráce: WIPO

Popis opatření: Světová organizace duševního vlastnictví je nejvýznamnější mezinárodní organizací v oblasti ochrany duševního vlastnictví, sdružuje 191 států. ÚPV ve spolupráci s WIPO usiluje o:

- vyvážený rozvoj mezinárodního normativního rámce pro oblast duševního vlastnictví,
- ustanovení primárních globálních služeb v oblasti duševního vlastnictví,
- umožnění užití duševního vlastnictví pro oblast rozvoje,
- koordinaci a rozvoj globální infrastruktury v oblasti duševního vlastnictví,
- vytvoření světového referenčního zdroje informací a analýz z oblasti duševního vlastnictví,
- mezinárodní spolupráci v otázkách budování respektu k duševnímu vlastnictví,
- vazbu duševního vlastnictví na otázky globálních politik,
- podporu vzájemného vztahu a dobré komunikace mezi WIPO, členskými státy a dalšími zainteresovanými subjekty,

- tvorbu efektivní administrativní a finanční struktury, jež umožní WIPO plnit svůj program.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl1, Cíl 2, Cíl 3, Cíl 4, Cíl 5, Cíl 6

OPATŘENÍ 25 – SPOLUPRÁCE S EPO

Gestor: ÚPV

Spolupráce: EPO

Popis opatření: ÚPV bude rozvíjet spolupráci s EPO v rámci Evropské patentové sítě, do které jsou zapojeny všechny patentové úřady členských států EPO, a na bilaterální úrovni prostřednictvím tzv. akčního plánu. Na základě konzultací o Strategickém plánu EPO 2023, bylo pro další období vymezeno pět prioritních oblastí:

- spolupráce v rámci European Patent Network (EPN),
- vysoká úroveň služeb EPO,
- zlepšení nástrojů IT,
- atraktivita EPO jako zaměstnavatele,
- zajištění finanční udržitelnosti EPO.

Spolupráce mezi ÚPV a EPO se zaměří na oblast patentových informací a příslušných informačních technologií, patentové řízení, školení a rozšiřování povědomí o právech průmyslového vlastnictví. V oblasti udělování patentů ÚPV podpoří projekt spolupráce v oblasti tzv. kooperativního třídění patentových dokumentů, který zlepšuje a harmonizuje výsledky patentových rešerší.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl1, Cíl2, Cíl 3, Cíl 4, Cíl 5, Cíl 6

OPATŘENÍ 26 – SPOLUPRÁCE S EUIPO

Gestor: ÚPV

Spolupráce: EUIPO

Popis opatření: ÚPV bude rozvíjet spolupráci s EUIPO v projektech zaměřených na sblížení zápisné praxe v oblasti ochranných známek EU a průmyslových vzorů Společenství. ÚPV podpoří rešeršní systémy TMView a DesignView, Case Law. ÚPV bude usilovat o zdokonalení postupů při řízení a rozhodovací praxi za účelem harmonizace těchto postupů v EU.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl1, Cíl2, Cíl 3, Cíl 4, Cíl 5, Cíl 6

OPATŘENÍ 27 – KONTINUÁLNÍ ZAJIŠŤOVÁNÍ LEGISLATIVNÍHO PROSTŘEDÍ PRO FUNGOVÁNÍ SYSTÉMU OCHRANY PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ

Gestor: ÚPV

Spolupráce: WIPO, EK, EUIPO

Popis opatření: ÚPV bude usilovat o optimální nastavení právního rámce v oblasti průmyslového vlastnictví.

Dílčím úkolem je případné přistoupení k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním přihlašování průmyslových vzorů. V případě, že po skončení současných harmonizačních procesů v EU bude třeba novelizovat zákon o ochraně průmyslových vzorů č. 207/2000 Sb., ÚPV v rámci novely navrhne přistoupení ČR k Ženevskému aktu Haagské dohody o mezinárodním přihlašování průmyslových vzorů. Individuální členství v této dohodě může nabývat na důležitosti zejména po nedávném přistoupení nových států např. USA, Japonska, Ruska a rovněž Spojeného království, které v důsledku brexitu nebude již součástí unijního systému ochrany.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 4, Cíl 5

OPATŘENÍ 28 – VYUŽÍVÁNÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ, ÚČAST VE VLÁDNÍM PROGRAMU DIGITÁLNÍ EKONOMIKA A SPOLEČNOST, IMPLEMENTACE NÁRODNÍ STRATEGIE UMĚLÉ INTELIGENCE

Gestor: ÚPV

Spolugesce: MPO, MV

Spolupráce: EPO, EUIPO, WIPO

Popis opatření: ÚPV bude v rámci svých kompetencí rozvíjet aktivity v programu Digitální ekonomika a společnost (Digitální Česko)⁵.

V rámci implementace záměrů programu Digitální Česko a Národní strategie umělé inteligence⁶ ÚPV připraví napojení svého informačního systému na Portál občana, úplné elektronické podání a zavedení prvků umělé inteligence. Dále plánuje vývoj Systému technických a patentových informací TaPIS, který bude za použití umělé inteligence a metod strojového učení poskytovat automatizované rešeršní služby.

Systém elektronické komunikace ÚPV bude nadále zdokonalován s využitím nejmodernějších technologií. ÚPV zpřístupňuje všechny své formuláře jak na svých internetových stránkách, tak i na serveru BusinessInfo.cz.

V zájmu všech uživatelů systému ochrany průmyslových práv budou rozhraní k databázím průmyslových práv nadále udržována na vysoké úrovni uživatelského komfortu a jejich obsah bude doplňován tak, aby uživatelům poskytovaly jasný a přesný přehled o stavu práv platných v ČR. K výměně dat s relevantními partnery budou využívány digitální technologie.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 6

OPATŘENÍ 29 – PODPORA PROSADITELNOSTI PRŮMYSLVÝCH PRÁV ZKRÁCENÍM DOBY SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ

Gestor: ÚPV

Popis opatření: ÚPV bude usilovat o zkrácení doby správních řízení.

Zvláštní pozornost bude věnována zkrácení doby řízení o výmazu užitého vzoru s cílem zvýšení právní jistoty jak jeho majitele, tak třetích osob.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 4

OPATŘENÍ 30 – ZDOKONALOVÁNÍ SYSTÉMU KVALITY V ÚPV, VYTVOŘENÍ STABILNÍHO PROSTŘEDÍ PRO FUNGOVÁNÍ ÚPV

Gestor: ÚPV

Popis opatření: ÚPV plní kritéria systému řízení kvality podle norem ČSN ISO EN 9001:2016, ČSN ISO EN 27001:2013. ÚPV bude systém kvality udržovat a zdokonalovat.

V této koncepci je navržena řada opatření, která jsou plánována provádět v rámci zákonného pověření ÚPV. Realizace plánovaných opatření je podmíněná stabilním financováním ÚPV a stabilním, případně navýšeným počtem státních zaměstnanců ÚPV.

Vazba na cíle Koncepce: Cíl 4

⁵ <https://www.digitalnicesko.cz/koncepcni-materialy/>

⁶ https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/umela-inteligence/NAIS_kveten_2019.pdf

7. Časový harmonogram vztahující se ke Koncepti podpory ochrany průmyslového vlastnictví

Harmonogram	Aktivita
2019-2021	Tvorba Koncepce v ÚPV
2021	Schválení Koncepce vládou
2022 - 2025	Implementace Koncepce gestory, veřejnou, soukromou a aplikační sférou
30. 6. 2022	Vypracování implementačního plánu
2026	Evaluace Koncepce
2026	Úprava opatření Koncepce
2026 - 2030	Implementace upravené Koncepce gestory, veřejnou, soukromou a aplikační sférou
2021 - 2030	Platnost Koncepce

8. Přílohy

- I. Analýza využívání potenciálu ochrany duševního vlastnictví
- II. Nakládání s duševním vlastnictvím VUT Brno
- III. Odměňování původců poznatku VUT Brno
- IV. Pravidla pro nakládání s obchodním tajemstvím na VUT Brno

Poděkování:

Autorský tým Úřadu průmyslového vlastnictví vedený Ing. Martinou Kotykovou, Ph.D. děkuje externím konzultantům Ing. Rut Bízkové, prof. JUDr. Martinovi Boháčkovi, CSc., Ing. Romanovi Bučkovi, RNDr. Martinovi Bunčekomu, Ph.D., doc. Ing. Karlu Čadovi, prom. práv., Ph.D., PhDr. Pavlu Dolečkovi, Ph.D., prof. Ing. Martinovi Fuskovi, CSc., prof. Ing. Ladislavu Jaklovi, CSc., JUDr. Jiřímu Jirsovi, MEPP, Ph.D., JUDr. Davidovi Karabcovi, MPA, LL.M. za cenné připomínky a podněty k této Konceptci podpory ochrany průmyslového vlastnictví.

Přehled opatření a jejich vazeb na strategické cíle

	Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5	Cíl 6
	Zvýšení povědomí o ochraně průmyslového vlastnictví	Zvýšení využívání ochrany průmyslového vlastnictví	Efektivní využívání patentových informací	Vytvoření stabilního rámce pro podporu ochrany průmyslového vlastnictví	Rozvoj mezinárodní spolupráce	Využití digitálních technologií pro rozvoj systému ochrany průmyslového vlastnictví
O 1	Podpora vzdělávání o průmyslovém vlastnictví na základních a středních školách	•				
O 2	Poskytování odborného zázemí v oblasti průmyslového vlastnictví pro akreditaci studijních programů	•				
O 3	Tvorba výukových a propagačních materiálů, spolupráce s médii	•				•
O 4	Podpora transferu technologií a znalostí ve výzkumných organizacích a vysokých školách	•	•	•		
O 5	Podpora vzdělávání budoucích patentových zástupců	•	•			
O 6	Vzdělávání zaměstnanců státní a veřejné správy v problematice průmyslového vlastnictví	•			•	
O 7	Podpora inovačních center a podpora center patentových informací PATLIB	•	•	•		
O 8	Podpora malých a středních podniků	•	•	•		
O 9	Zkvalitnění informačních služeb ÚPV, propagace dotací na průmyslověprávní ochranu	•	•			•

	Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5	Cíl 6
	Zvýšení povědomí o ochraně průmyslového vlastnictví	Zvýšení využívání ochrany průmyslového vlastnictví	Efektivní využívání patentových informací	Vytvoření stabilního rámce pro podporu ochrany průmyslového vlastnictví	Rozvoj mezinárodní spolupráce	Využití digitálních technologií pro rozvoj systému ochrany průmyslového vlastnictví
O 10 Inzerování/podpora nabídky či poptávky k získání licencí k patentům		•				•
O 11 Definování motivačních nástrojů pro vynálezce		•	•			
O 12 Zohlednění podpory ochrany průmyslového vlastnictví v rámci kohezní politiky		•		•		
O 13 Rozvoj poskytování IP prediagnostických služeb		•		•		
O 14 Podpora IP mediačních služeb		•		•		
O 15 Boj proti padělkům či nedovoleným napodobeninám		•		•		
O 16 Zohledňování efektivního využívání systému ochrany průmyslového vlastnictví v programech aplikovaného výzkumu		•	•	•		
O 17 Přítomnost IP ambasadora v institucích státní správy		•	•	•		
O 18 Zahrnutí hlediska ochrany průmyslového vlastnictví do kritérií hodnocení investičních pobídek		•	•			
O 19 Kontinuální zohledňování podpory ochrany průmyslového vlastnictví v řídicích dokumentech ČR		•	•	•		
O 20 Poskytování konzultací a připomínek k materiálům projednávaných RVVI		•		•		

	Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5	Cíl 6
	Zvýšení povědomí o ochraně průmyslového vlastnictví	Zvýšení využívání ochrany průmyslového vlastnictví	Efektivní využívání patentových informací	Vytvoření stabilního rámce pro podporu ochrany průmyslového vlastnictví	Rozvoj mezinárodní spolupráce	Využití digitálních technologií pro rozvoj systému ochrany průmyslového vlastnictví
O 21	Rozvoj Visegradského patentového institutu (VPI)	•	•	•	•	
O 22	Reklasifikace patentových dokumentů	•	•	•	•	
O 23	Rozvoj programů spolupráce mezi úřady (Patent Prosecution Highway)		•	•	•	
O 24	Spolupráce s WIPO	•	•	•	•	•
O 25	Spolupráce s EPO	•	•	•	•	•
O 26	Spolupráce s EUIPO	•	•	•	•	•
O 27	Kontinuální zajišťování legislativního prostředí pro fungování systému ochrany průmyslového vlastnictví			•	•	
O 28	Využívání digitálních technologií, účast ve vládním programu Digitální ekonomika a společnost, implementace Národní strategie umělé inteligence					•
O 29	Podpora prosaditelnosti průmyslových práv zkrácením doby správních řízení			•		
O 30	Zdokonalování systému kvality v ÚPV, vytvoření stabilního prostředí pro fungování ÚPV			•		

VYNÁLEZY /
PATENTY

UŽITNÉ
VZORY

OCHRANNÉ
ZNÁMKY

PRŮMYSLOVÉ
VZORY

OZNAČENÍ PŮVODU
A ZEMĚPISNÁ OZNAČENÍ

Analýza využívání potenciálu ochrany duševního vlastnictví

ÚŘAD
PRŮMYSLOVÉHO
VLASTNICTVÍ

upv.gov.cz

Seznam používaných zkratek

ČR	Česká republika
EIS	European Innovation Scoreboard
EPO	Evropský patentový úřad
EU	Evropská unie
EUIPO	Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
GII	Global Innovation Index
HDP	Hrubý domácí produkt
NP	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR
NPR	Národní program reforem
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PCT	Smlouva o patentové spolupráci (Patent Cooperation Treaty)
PLT	Smlouva o patentovém právu
RIS3	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky
RVVI	Rada vlády pro výzkum, vývoj a inovace
TC AV	Technologické centrum Akademie věd
SWOT	Vnitřní silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí
TC AV	Technologické centrum Akademie věd
TRIPS	Dohoda o právech duševního vlastnictví souvisejících s obchodem
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
VaVal	Věda, výzkum a inovace
VO	Výzkumné organizace
VUT	Vysoké učení technické Brno
WIPO	Světová organizace duševního vlastnictví

Obsah

1	Význam duševního vlastnictví pro hospodářství.....	4
2	Indikátorová analýza ochrany duševního vlastnictví.....	4
2.1	Analýza indexu European Innovation Scoreboard z hlediska ochrany duševního vlastnictví.	4
2.2	Analýza indexu Global Innovation Index z hlediska ochrany duševního vlastnictví.....	5
3	Analýza řídicích a strategických dokumentů České republiky pro řízení inovací.....	6
3.1	Akční plán Evropské komise pro duševní vlastnictví.....	6
3.2	Priority v agendě vnitřního trhu EU.....	6
3.3	Inovační strategie České republiky 2019-2030.....	6
3.4	Národní program reform.....	7
3.5	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR 2021+.....	7
3.6	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (RIS3).	7
3.7	Analýzu stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím.	7
3.8	Zpráva NKÚ.....	8
4	Analýza podpory ochrany průmyslového vlastnictví ve vzdělávacím systému.....	8
4.1	Analýza informací poskytovaných na základních a středních školách.....	8
4.2	Expertní odhad stavu výuky průmyslového vlastnictví na vysokých školách.....	8
5	Expertní odhad zacházení s průmyslovým vlastnictvím ve vědě, výzkumu a inovacích a na vysokých školách.....	9
6	Expertní odhad zacházení s průmyslovým vlastnictvím ve výrobní sféře.....	9
7	Expertní odhad kvality právního systému pro využívání práv průmyslového vlastnictví.....	10
8	Analýza problematiky vymáhání práv z duševního vlastnictví.....	11
9	Působnost Úřadu průmyslového vlastnictví.....	13
10	SWOT analýza.....	15
11	Přílohy.....	16

ANALÝZA VYUŽÍVÁNÍ POTENCIÁLU OCHRANY DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

Analýza využívání potenciálu ochrany duševního vlastnictví uvádí význam duševního vlastnictví pro hospodářství a dále sestává z analýzy jeho významu pro podnikání, ze statistické analýzy dle European Innovation Scoreboard a Global Innovation Index, analýzy vládních řídicích a strategických dokumentů, analýzy podpory průmyslového vlastnictví ve vzdělávacím systému, expertního odhadu zacházení s průmyslovým vlastnictvím ve vědě, výzkumu a inovacích, expertního odhadu zacházení s průmyslovým vlastnictvím ve výrobní sféře, analýzy problematiky vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a expertního odhadu kvality právního nastavení systému pro využívání práv průmyslového vlastnictví. Je rovněž uvedeno postavení ÚPV v rámci státní správy.

1 Význam duševního vlastnictví pro hospodářství

Rozvoj znalostní ekonomiky, globalizace trhů a rostoucí složitost produktů a služeb zvyšuje význam nástrojů, kterými lze chránit individuální průmyslové vlastnictví a současně přispívat k rozvoji společnosti jako celku zpřístupňováním nejnovějších technických poznatků. Vyvážený systém ochrany průmyslového vlastnictví tak přináší nejen náležitou odměnu tvůrcům inovací, ale stimuluje celkové inovační prostředí.

V mnoha institucích a firmách hodnota nehmotného majetku daleko převyšuje hodnotu jejich majetku fyzického. Stav péče o nehmotný majetek v Evropě se odráží ve vývoji přihlášek patentů, ochranných známek a průmyslových vzorů evropských přihlašovatelů. V posledních dvou desetiletích lze sledovat, až na malé výkyvy, rostoucí trend.

Studie Evropského patentového úřadu (EPO) a Úřadu Evropské Unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) ¹ukazují, že odvětví, která intenzivně využívají systém průmyslového vlastnictví, vytvářejí v EU ročně 45 % HDP, což představuje 6,6 bilionu EUR (viz obr 1 a 2). Zároveň představují 63 milionů pracovních míst, což činí 29 % všech pracovních míst v EU. Dalších 21 milionů lidí je zaměstnáno v odvětvích, která dodávají těmto odvětvím zboží a služby (viz obr. 3).

Pro nastartování ekonomiky po ekonomických dopadech pandemie Covid-19 lze nejlépe využít znalostní ekonomiku, která je úzce spjata s ochranou duševního vlastnictví.

2 Indikátorová analýza ochrany duševního vlastnictví

2.1 Analýza indexu European Innovation Scoreboard z hlediska ochrany duševního vlastnictví

Inovační aktivita jednotlivých států je hodnocena různými indexy a vzájemně porovnávána. Jedním z inovačních indexů je tzv. European Innovation Scoreboard² (EIS) definovaný Evropskou komisí. EIS v oblasti inovací poskytuje srovnávací analýzu inovačního výkonu jednotlivých zemí. Posuzuje relativně silné a slabé stránky národních inovačních systémů a pomáhá zemím určit oblasti, na které by se měly pro zlepšení svých inovačních aktivit soustředit. Dle hodnot EIS z roku 2019 je ČR v porovnání s ostatními evropskými státy zařazena do kategorie „Mírní inovátoři“ (graf 1, vyznačeno žlutě). Cílem

¹ https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IPContributionStudy/IPR-intensive_industries_and_economicin_EU/WEB_IPR_intensive_Report_2019.pdf

² https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en

Inovační strategie 2019-2030 je posunout Českou republiku do kategorie „Silných inovátorů“ (graf 1, vyznačeno zeleně).

Index EIS sestává ze subindexů zahrnujících různé inovační aktivity států. Jedním ze subindexů je „Intellectual assets“, tj. duševní vlastnictví.³ Zatímco v celkové hodnotě indexu EIS se ČR v roce 2019 pohybovala ve středu porovnávaných zemí na 16. místě (viz graf 1), v hodnotě subindexu „Intellectual assets“ je její umístění horší, je na 22. místě z porovnávaných zemí (viz graf 2).

Tento stav neplatí jen pro rok 2019, je dlouhodobý. Podle celkového indexu EIS se ČR drží ve středu porovnávaných zemí, v hodnotě subindexu „Intellectual assets“ je až okolo 20. místa.

Ze subindexu „Intellectual assets“ mezi státy v kategorii „Mírní inovátoři“ vyplývá, že ČR je na horším místě než Malta, Kypr, Itálie, Slovinsko, Španělsko, Polsko, Litva a Lotyšsko (viz graf 3). Vzhledem k celkovému stavu uvedených ekonomik a ekonomiky ČR by mělo být dosažitelné tyto země překonat i v tomto dílčím ukazateli.

Z uvedeného vyplývá, že zvýšení využívání ochrany průmyslového vlastnictví v ČR má potenciál přispět k posunutí ČR z kategorie „Mírní inovátoři“ do kategorie „Silní inovátoři“.

ČR podle hledisek EIS dlouhodobě zaostává za státy EU srovnatelné velikosti, jako Rakousko, Belgie, Dánsko či Švédsko. Pokud se zaměříme na parametry průmyslového vlastnictví a licencí, rozdíl mezi ČR a těmito se zeměmi je ještě výraznější. Náznak posunu žádoucím směrem ke zlepšování zatím chybí.

2.2 Analýza indexu Global Innovation Index z hlediska ochrany duševního vlastnictví

Global Innovation Index⁴ (GII) je žebříček světových ekonomik založený na inovačních schopnostech. Skládá se z 80 ukazatelů seskupených do inovativních vstupů a výstupů, zachycuje vícerozměrné aspekty inovací a přináší informace o inovačním potenciálu a výkonnosti 131 zemí. Vzniká ve spolupráci Cornell University, INSEAD a Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO).

V roce 2020 se ČR umístila na 24. místě mezi 131 srovnávanými ekonomikami, na 23. místě mezi 49 ekonomikami s vysokými příjmy a na 15. místě mezi 39 evropskými ekonomikami.

Global Innovation index se skládá ze dvou inovačních subindexů, dílčího indexu Inovačních vstupů a dílčího indexu Inovačních výstupů (viz obr. 4).

Česká republika je nadprůměrně hodnocena ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi celkem ve 4 pilířích: Znalostní a technologické výstupy, Tvůrčí výstupy, Infrastruktura a Sofistikovanost obchodu. Pod průměrem evropských zemí je ve 3 pilířích: Instituce, Lidský kapitál & výzkum a Sofistikovanost trhu (viz graf 4).

Česká republika se v žádném hodnoceném pilíři nedostala mezi prvních 10 v rámci Evropy. V několika pilířích je ale lepší než průměr Evropy a v pilířích, kde není lepší než průměr Evropy, za tímto průměrem nezaostává výrazně (viz graf 5).

Zlepšení využívání ochrany duševního vlastnictví by se odrazilo v pilíři Znalostní a technologické výstupy a v pilíři Tvůrčí výstupy. Hodnota v obou těchto pilířích je ČR pod celkovou hodnotou GII ČR.

³ Pojem duševní vlastnictví používá indikátor EIS nesprávně, protože do subindexu „Intellectual assets“ (duševní vlastnictví) zahrnuje pouze průmyslové vlastnictví, konkrétně PCT přihlášky, ochranné známky Evropské unie a průmyslové vzory Společenství.

⁴ <https://www.globalinnovationindex.org>

Zlepšení využívání ochrany duševního vlastnictví má tedy potenciál posunout ČR i v indexu GII, stejně jako EIS, na celkové lepší umístění v inovačních žebříčcích.

3 Analýza řídicích a strategických dokumentů pro řízení inovací

3.1 Akční plán Evropské komise pro duševní vlastnictví

Komise dne 25. 11. 2020 zveřejnila nový Akční plán pro duševní vlastnictví⁵. Cílem tohoto akčního plánu je umožnit evropskému kreativnímu a inovativnímu průmyslu zůstat světovým lídrem a urychlit přechod k "zelené a digitální" Evropě. Koronavirová krize rovněž zdůraznila určité závislosti na důležitých inovacích a technologiích, takže akční plán tyto výzvy řeší a zajišťuje, aby bylo možné v době krize zpřístupnit nezbytné duševní vlastnictví. Akční plán staví na silných stránkách evropského rámce duševního vlastnictví, aby zajistil podporu hospodářského oživení a odolnosti v klíčových oblastech. Akční plán je zároveň i pracovním programem Komise a stanoví časový rámec pro spuštění jednotlivých opatření.

Akční plán stanovuje opatření v pěti klíčových oblastech:

- Zlepšit ochranu IP,
- Posílit využívání duševního vlastnictví malými a středními podniky (MSP),
- Uspadnit přístup k duševnímu vlastnictví a jeho sdílení,
- Boj proti padělání a lepší vymáhání práv duševního vlastnictví,
- Podpora globálních rovných podmínek.

3.2 Priority v agendě vnitřního trhu EU

Materiál „Priority České republiky v agendě vnitřního trhu Evropské unie 2015–2020“ tvořil rámec pro naplnění jednoho z cílů „Koncepce politiky ČR v EU: Aktivní a srozumitelná ČR v jednotné Evropě“. Vnitřní trh EU je pro ČR a její občany jeden z nejhmatatelnějších a hospodářsky nejvýznamnějších přínosů členství v EU, jakož i klíčovým předpokladem dalšího socioekonomického rozvoje, konvergence a stability EU.

Materiál Priority České republiky v agendě vnitřního trhu Evropské unie 2015-2020 podporu ochrany duševního vlastnictví vůbec neobsahoval.

Podpora pro maximální využívání nástrojů ochrany průmyslového vlastnictví by měla být zahrnuta do Priorit v agendě vnitřního trhu EU 2021-2024 nejen na základě Akčního plánu pro duševní vlastnictví, ale i v návaznosti na Inovační strategii ČR 2019-2030, ve které je uvedeno, že problematika ochrany duševního vlastnictví by měla být obsažena i ve strategických a koncepčních dokumentech ČR a EU.

3.3 Inovační strategie České republiky 2019-2030

Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) a posléze vláda ČR schválila v roce 2019 dokument Inovační strategie ČR 2019–2030 - The Czech Republic: The Country For The Future. Jde o strategický rámcový plán, který předurčuje vládní politiku v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a má pomoci ČR se během dvanácti let posunout mezi nejnovativnější země Evropy. Strategie sestává z devíti pilířů: Financování a hodnocení výzkumu a vývoje, Inovační a výzkumná centra, Národní start-up a spin-off prostředí, Polytechnické vzdělávání, Digitalizace, Mobilita a stavební prostředí, Ochrana duševního vlastnictví,

⁵ https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF_Dokumenty/eurostranky/informace_eu/obecne/eu_akcni_plan_IP_listopad_2020cj.pdf

Chytré investice a Chytrý marketing. Úřad průmyslového vlastnictví (ÚPV) je spoluodpovědný za pilíř Ochrana duševního vlastnictví.

3.4 Národní program reforem

Národní program reforem (NPR) je každoročně předkládán Evropské komisi, aby na jeho základě zhodnotila hospodářskou politiku ČR a navrhla klíčová opatření, která mají vést k vyšší prosperitě a konkurenceschopnosti ČR. V květnu 2021 vláda schválila Národní program reforem ČR 2021⁶. V materiálu je uvedeno, že mají být odstraněny překážky bránící rozvoji plně funkčního inovačního ekosystému, přičemž se odvolává na Inovační strategii ČR 2019-2030 a konkrétně i na ochranu duševního vlastnictví. Oproti minulým letům nastal pozitivní posun, neboť oblast podpory ochrany duševního, ani průmyslového, vlastnictví v předchozích letech nebyla v Národním programu reforem uváděna.

3.5 Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR 2021+

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR 2021+⁷ obsahuje základní cíle podpory VaVal, její věcné zaměření, předpoklad vývoje výdajů na VaVal ze státního rozpočtu, z prostředků EU a ze soukromých zdrojů, priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací a opatření k jejich realizaci. Ve vazbě na RIS3 (viz níže) zavádí kontinuální proces zjišťování a vyhodnocování věcných potřeb obchodních subjektů a dalších uživatelů v oblasti aplikovaného výzkumu.

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR 2021 + v analytické části poukazuje na nedostatečné využívání ochrany průmyslového vlastnictví. Z toho důvodu ukládá ÚPV vytvořit Koncepti podpory ochrany průmyslového vlastnictví a stanovuje v hrubých obrysech potřebná opatření.

Pozitivní vývoj v zohlednění ochrany průmyslového vlastnictví nastal i v tomto strategickém dokumentu, protože minulá verze dokumentu Národní politika výzkumu, vývoje a inovací se ochraně duševního, ani průmyslového, vlastnictví vůbec nevěnovala.

3.6 Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (RIS3)

RIS3 navrhuje perspektivní oblasti ekonomiky, které by měly být následně podpořeny z evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Obsahuje priority aplikovaného výzkumu dle rámce nastaveného Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací 2021+ a vztažené k ESIF a vybraným národním programům podpory VaVal. ÚPV se na tvorbě RIS3 podílel, proto je ochrana průmyslového vlastnictví v tomto dokumentu zahrnuta. Lze konstatovat, že nastal příznivý posun i u tohoto dokumentu, neboť v minulé verzi byla ochrana duševního vlastnictví používána pouze ve formě indikátorů, tj. k měření inovační výkonnosti, nikoli jako oblast, kterou je vhodné podporovat.

3.7 Analýzu stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím

V lednu 2020 vzala vláda na vědomí Analýzu stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím. Analýza uvádí expertní odhad příčin nedostatečného využívání ochrany průmyslového vlastnictví v ČR takto:

- nedostatečné povědomí o ochraně duševního vlastnictví ve vzdělávacím systému (ZŠ, SŠ, VŠ – absence informací ve vzdělávacích programech, absence podpory vyučujících, absence specialistů na duševní vlastnictví s akademickými tituly),

⁶ <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/aktualne/vlada-schvalila-narodni-program-reforem-cr-2021-188487/>

⁷ <https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=913172>

- nedostatečné povědomí o ochraně duševního vlastnictví v aplikační sféře – nedostatečné využívání duševního vlastnictví s komerčním potenciálem,
- nedostatečné využívání ochrany duševního vlastnictví ve vědě a výzkumu,
- existující veřejná podpora ochrany duševního vlastnictví bez následné opory k následnému komerčnímu využití formou licencí,
- nedostatečná motivace vědeckých pracovišť k nastavení motivačních pravidel pro vědce, tak aby nedocházelo k nelegálnímu transferu, nedostatečná motivace k využívání licenční politiky,
- nevyužívání patentových informací při formulaci vědeckých, výzkumných a inovativních záměrů,
- nevyužívání patentových informací při posuzování programů a projektů podporovaných z veřejných prostředků,
- absence cílů a opatření podporujících ochranu duševního vlastnictví ve strategických a koncepčních dokumentech,
- absence specialistů na duševní vlastnictví při formulování podmínek podpor k ochraně duševního vlastnictví z veřejných zdrojů,
- přetrvávající přesvědčení některých firem nebo podnikatelů, že nebudou schopni financovat náklady patentové ochrany,
- u řady „nečeských“ patentů jsou čeští původci; uvedený fakt může být dán politikou nadnárodních firem, kdy duševní vlastnictví spravuje jejich centrála a přihlášku podá v jiné zemi, než je ČR, dále se může jednat o fakt, že lidské kapacity nepracují v ČR, dalším faktorem může být nelegální transfer,
- analýza subindexu European Innovation Scoreboard (EIS) Intellectual assets dokladuje, že v četnosti ochrany duševního vlastnictví ČR zaostává. Stát velmi pravděpodobně do aktivit spojených s ochranou duševního vlastnictví neinvestuje tolik, jako do aktivit posuzovaných v ostatních subindexech. Analýza investic státu v korelaci dle subindexů EIS není k dispozici.

3.8 Zpráva NKÚ

Na nedostatečné využívání systému ochrany duševního⁸ vlastnictví upozorňuje NKÚ⁹ v kontrolním závěru akce 17/15 Peněžní prostředky státu na výzkum, vývoj a inovace z roku 2018. Uvádí, že navzdory rostoucímu množství peněz provází výzkum a vývoj dlouhodobé problémy, které se nedaří řešit, například nízký počet nově udělených patentů, což souvisí s malým množstvím výsledků uplatnitelných v praxi.

4 Analýza podpory ochrany průmyslového vlastnictví ve vzdělávacím systému

4.1 Analýza informací poskytovaných na základních a středních školách

V současných rámcových vzdělávacích programech není ochrana průmyslového vlastnictví pevně zakotvena. Objevuje se okrajově v předmětech se zaměřením na informační a komunikační technologie pro základní školy, gymnázia a některé střední odborné školy. Chybí zejména v technických předmětech a v technicky zaměřených školách.

4.2 Expertní odhad stavu výuky průmyslového vlastnictví na vysokých školách

Výuka otázek práv k průmyslovému a jinému duševnímu vlastnictví probíhá téměř na všech největších univerzitách. V největším rozsahu na Vysoké škole ekonomické v Praze, na právnických fakultách

⁸ Zpráva NKÚ používá pojem duševní vlastnictví, nicméně prakticky se věnuje pouze průmyslovému vlastnictví, konkrétně patentům a ochranným známkám.

⁹ <https://www.nku.cz/assets/kon-zavery/K17015.pdf>

Univerzity Karlovy, Masarykovy univerzity a Západočeské univerzity v Plzni. Na některých vysokých školách, například Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, Českém vysokém učení technickém v Praze, Technické univerzitě v Liberci je výuka práv k předmětům průmyslového vlastnictví zařazována formou jednotlivých přednášek. Optimální stav není na pedagogických, přírodovědných a humanitních oborech.

5 Expertní odhad zacházení s průmyslovým vlastnictvím ve vědě, výzkumu a inovacích a na vysokých školách

Pro hodnocení vědy a výzkumu v ČR byl používán systém, který mezi indikátory zahrnoval i počet patentových přihlášek, případně přihlášek užitečných vzorů, bez ohledu na to, jaký je další osud chráněného technického řešení, zda bude přihlašovatelem využíván, případně licencován nebo obojí. Pouze kvantitativní hledisko mělo za následek, že instituce výzkumu a vývoje čerpající veřejné prostředky, přihlašovaly technická řešení samoúčelně, bez toho, aby dbaly na jejich následnou komercializaci. Napravit stav se snaží Metodika hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací schválená vládou České republiky v únoru 2017 (Metodika M17+)¹⁰. Dle Metodiky M17+ přihlašovat technická řešení pouze za účelem lepšího hodnocení již není atraktivní.

Vnitřní předpisy týkající se průmyslového vlastnictví jsou většinou na vysokých školách a ve výzkumných organizacích řešeny. Za vzorové předpisy lze uvést předpisy Vysokého učení technického (VUT) Brno.

6 Expertní odhad zacházení s průmyslovým vlastnictvím ve výrobní sféře

Ve většině českých podniků, zejména malých a středních, není systémové řízení nehmotného vlastnictví zavedeno dostatečně, nebo vůbec. Nevytvářejí se dlouhodobé strategie ochrany průmyslového vlastnictví, zejména v oblasti patentové ochrany, nesledují se příslušná patentové oblasti nebo patentová portfolia konkurenčních firem. Schází vynálezecké a zlepšovateľské statusy, které by podrobněji řešily postup při vytvoření vynálezu zaměstnanci a jejich odměňování. V každém případě existuje přímá úměra mezi velikostí firmy v ČR a využíváním formálních nástrojů ochrany technických řešení, zejména patentů.¹¹

Ke zlepšení stavu chybí nabídka privátních metodicko-konzultačních služeb, sloužících především malým a středním podnikatelům, které nemají vlastní odpovídající pracoviště. Patentoví zástupci a advokáti věnující se průmyslovému vlastnictví tyto komplexní služby zpravidla neposkytují. Obecně zaměřené služby nabízí veřejný sektor, např. Technologické centrum Akademie věd (TC AV) v rámci služeb Enterprise Europe Network¹² nebo ÚPV.¹³ Poradenské služby v oblasti transferů technologií a znalostí nabízejí či zprostředkovávají spolky, jako je Transfera.cz¹⁴ nebo Licensing Executives Society Česká republika a Slovensko, z.s.¹⁵ O zlepšení situace zacházení s právy duševního vlastnictví v malých a středních podnicích usiluje Akční plán Evropské komise pro duševní vlastnictví, na jehož základě je malým a středním podnikům poskytována poradenská činnost.

¹⁰ Dostupné z:

<https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=799796>

¹¹ Suchý, V., Ochrana duševního vlastnictví v českých technologických firmách – její prostředky, strategie a význam pro firemní rozvoj, in Ergo 2015, 10, 2–3, 21–29

¹² <https://www.enterprise-europe-network.cz/poradenstvi/dusevni-a-prumyslove-vlastnictvi>

¹³ <https://www.upv.cz/cs/sluzby-uradu/IPDiagnosis.html>

¹⁴ <https://www.transfera.cz/>

¹⁵ <http://www.les-crs.org/les-crs.html>

Podrobněji lze dokumentovat uvedený stav na základě výsledků šetření provedených TC AV ČR¹⁶.

Průzkum 150 českých převážně malých a středních inovačních firem z pěti průmyslových sektorů (strojírenství; elektrotechnika; automobilový, letecký a železniční průmysl; tzv. nové technologie; ICT) ukázal, že firmy k ochraně svých inovací využívají hlavně užitečných vzorů, patentů a ochranných známek spolu se strategií neustálých inovací, udržováním náskoku před konkurencí a utajováním. Nejintenzivnější ochrana patenty a užitečnými vzory, ale současně i utajováním, byla zjištěna u firem v sektoru nových technologií, kde patentovou ochranu využívá více než 80 % firem. ICT firmy naopak patentují zřídka a své inovace (software) si chrání především autorským právem. V celém zkoumaném souboru firem existuje jasná souvislost mezi intenzitou patentování a velikostí firem; menší firmy využívají patentů výrazně méně často než firmy větší. Důvody, proč firmy ochrany patentem užívají, souvisejí hlavně s obranou proti konkurenčním imitacím, nicméně častým důvodem jsou i strategické úvahy jako například blokování konkurence patenty, prevence soudních sporů, a firemní pověst. Hlavním faktorem, který firmy od patentování odrazuje, jsou finanční náklady spojené s přihlašovaním a udržováním patentu i k vedení případných soudních sporů. Celkově však bez ohledu na průmyslové sektory, velikost podniku i intenzitu patentování považují firmy za významnější ochranu obchodním tajemstvím. Porovnání s výsledky analogických zahraničních průzkumů ukazuje, že tyto rysy a motivace českých firem jsou v zásadě podobné jako u firem v EU a v Severní Americe.

Problematika zahraničních vlastníků velkých firem se odráží v tzv. offshoringu patentů. V ČR se patentuje méně, protože česká ekonomika je silně závislá na zahraničních firmách, které přihlašují průmyslově chráněné duševní vlastnictví vyvinuté v Česku ve svých mateřských zemích. V posledních letech dochází k růstu offshoringu českých patentů. Celkově 19,8 % patentů z aktivního českého patentového portfolia¹⁷ je registrováno mimo Česko. Totožné trendy v patentové aktivitě jejich původců jako v ČR lze sledovat také u strukturálně podobných států (Maďarsko, Polsko, Slovensko). Míra offshoringu je nejvyšší v Maďarsku (26 %), nejnižší úroveň vykazuje Polsko se 17 %. Oproti tomu Německo, které je v patentové aktivitě daleko aktivnější než země z našeho regionu, dosahuje v offshoringu pouze 7 %.

7 Expertní odhad kvality právního systému pro využívání práv průmyslového vlastnictví

Vývoj úprav právních norem v ČR navazuje na vývoj v bývalém Rakousku-Uhersku a bývalém Československu. Československo po 1. světové válce patřilo mezi evropské země, které bezprostředně po svém vzniku své státnosti upravilo již v roce 1919 i právní vztahy v oblasti průmyslového vlastnictví. V Praze byl např. konstituován Patentní úřad a Patentní soud. Úspěšný vývoj v tehdejší Československu však byl přerušen na několik let událostmi 2. světové války a na 40 let pak po změně politického systému po roce 1948. Česká republika měla po roce 1989 možnost navázat na právní povědomí o průmyslovém vlastnictví konstituovaném před rokem 1939.

Ještě před vstupem do Evropské unie musela ČR jako nový členský stát přizpůsobit svůj právní řád *acquis communautaire*, včetně předpisů v oblasti ochrany duševního vlastnictví. I po vstupu do EU dochází k přijímání sekundárních právních norem, které ČR implementuje do svého právního řádu.

V současnosti má ČR právní úpravu ochrany průmyslové vlastnictví plně harmonizovanou s úpravou evropskou a mezinárodní. Základními prameny práva v oblasti průmyslového vlastnictví jsou zákon č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, zákon č. 478/1992 Sb., o užitečných vzorech, zákon č. 207/2000 Sb., o

¹⁶ Suchý, V., Ochrana duševního vlastnictví v českých technologických firmách – její prostředky, strategie a význam pro firemní rozvoj, in Ergo 2015, 10, 2–3, 21–29

¹⁷ https://www.tacr.cz/dokums_raw/novinky/190822_patenty_podle_typu_vlastnictvi.pdf

průmyslových vzorech, zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů, zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích. Většina z těchto zákonů byla v průběhu doby novelizována tak, aby odpovídala nejnovějšímu legislativnímu stavu v EU a ve světě.

Dílčím nedostatkem by mohla být roztržitost českých zákonných předpisů na ochranu průmyslového vlastnictví do jedenácti zákonů a několika vyhlášek, což činí oblast pro laického uživatele poměrně nepřehlednou, nicméně tento stav je dán kontinuitou uvedených právních norem. Problémem pro lepší orientaci a porozumění laického uživatele může být rovněž užívání snadno zaměnitelných (např. průmyslový vzor a užitný vzor) či sémanticky na první pohled ne zcela jasných právních pojmů (zápis/registrace), které ovšem vycházejí ze silné české právní tradice a jsou součástí bohaté rozhodovací praxe a judikatury.

Na mezinárodní úrovni je ČR členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO), která je globální mezinárodní organizací v oblasti ochrany duševního vlastnictví, přičemž ČR je smluvní stranou řady mezinárodních smluv na ochranu průmyslového vlastnictví spravovaných touto organizací. ČR je také smluvní stranou Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Dohoda TRIPS) spravovanou Světovou obchodní organizací (WTO). Na regionální úrovni je Česká republika členem Evropské patentové organizace (EPO) a smluvní stranou Úmluvy o udělování evropských patentů, kterou spravuje EPO. V Evropské unii se Česká republika podílí na projednávání a přijímání norem unijního práva v oblasti duševního vlastnictví. Úzká spolupráce probíhá mezi ÚPV a Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO). Na úrovni států Visegrádské čtyřky a jejích spřátelených zemí, jako je Rakousko, Slovinsko, Rumunsko a Chorvatsko, probíhá kontinuální spolupráce v oblasti průmyslového vlastnictví. Spolupráce v rámci Visegrádské skupiny vyvrcholila zřízením Visegrádského patentového institutu v roce 2016 působícím v regionu střední Evropy jako mezinárodní orgán pro řešerše a předběžný průzkum mezinárodních patentových přihlášek v rámci systému Smlouvy o patentové spolupráci (PCT) spravovaném WIPO.

Nicméně i v oblasti nastavení právního rámce je možné, aby Česká republika své postavení zlepšila. Příkladem může být zvážení přistoupení České republiky k dalším mezinárodním smlouvám, jako je Haagská dohoda o mezinárodním zápisu průmyslových vzorů či ratifikace Smlouvy o patentovém právu (Patent Law Treaty, PLT) a její implementace do české legislativy. PLT je mezinárodní smlouva, kterou ČR podepsala v roce 2000, nicméně doposud ji neratifikovala. PLT poskytuje přihlašovatelům tzv. záchranou síť v případě vad přihlášky a podání, které by za jiných okolností bránily pokračování v řízení. Ustanovení PLT již byla implementována do Evropské patentové úmluvy, Smlouvy o patentové spolupráci i národních předpisů řady států. Implementace PLT do české patentové legislativy by tak umožnila i českým přihlašovatelům nápravu určitých vad podání u národních i mezinárodních patentových přihlášek, a tedy pokračování v patentovém řízení.

Dále byl identifikován problém spočívající v poměrně častém využití institutu předběžného opatření opřené o pouhý užitný vzor, kdy není dáván prostor pro zjištění, zda splňuje podmínky zápisné způsobilosti či nikoli.

8 Analýza problematiky vymáhání práv z duševního vlastnictví

Paděláním, nedovoleným napodobováním a dalšími praktikami porušujícími práva z průmyslového vlastnictví přicházejí majitelé průmyslových práv o nejen oprávněný zisk, ale mohou být poškozováni i dalším závažným způsobem. Nižší kvalitou napodobenin mohou přicházet o dobré jméno a ztrácet důvěru svých zákazníků. Na straně spotřebitelů mohou padělky představovat značná zdravotní a bezpečnostní rizika.

Podle studie o obchodu s padělkami a s pirátskými výrobky, kterou zpracovaly OECD a EUIPO¹⁸, vzrostl celosvětový trh s padělkami na hodnotu 460 miliard eur, což činí 3,3 procenta celosvětového obchodu. Podle údajů za ČR každoročně vlivem padělaného zboží dochází ke ztrátám ve výši 16,16 miliardy Kč, což představuje 8,2 % všech prodejů. Celkově hodnota ušlých tržeb v ČR podle analýzy činí 1 530 Kč na osobu.

V roce 2019 vydal EUIPO studii o rizicích, která pro spotřebitele představují padělkami¹⁹. Z výzkumu vyplynulo, že padělané výrobky často vyrábějí zločinecké sítě. Podniky záměrně porušující práva duševního vlastnictví, obvykle nedbají na kvalitu a na bezpečnost výrobků. Výrobky tak mohou obsahovat látky nebo složky, které nesplňují evropské bezpečnostní normy, a představují potenciálně nebezpečná rizika pro zdraví a bezpečnost spotřebitelů.

Statistiky Celní správy ČR však ukazují, že jak hodnota, tak množství zajištěného padělaného zboží v posledních letech klesají. Vrcholu dosáhly ve zmíněném roce 2016, kdy celníci zajistili téměř pět milionů kusů padělků, jejichž hodnota přesahovala 625 milionů korun. V roce 2018 to však bylo pouze lehce přes 378 tisíc kusů, jejichž hodnota přitom byla nižší než 380 milionů korun.

Opačný vývoj lze naopak sledovat u České obchodní inspekce, která v roce 2018 zabavila celkem 41 379 kusů padělků, což je o 2 994 kusů padělků více než v roce 2017. Vzrostla také hodnota tohoto zadržovaného zboží. Zatímco v roce 2017 činila necelých 84 milionů korun, v loňském roce to již bylo více než 92 milionů.

Produkce padělků je celosvětovým problémem, lze se tak s nimi v hojné míře setkat v celé řadě zemí. Podle studie EUIPO a OECD jsou však dlouhodobě největšími zdrojovými státy pirátských výrobků Čína a Hong Kong.

Studie EUIPO a OECD dále uvádí, že mezi nejvíce padělané zboží patří zejména spotřebitelské výrobky jako obuv, oděvy, kožené výrobky, elektronika, hodinky, parfémy, hračky. Velmi podobná je v tomto směru situace i na českém trhu. Z pohledu statistik se dlouhodobě drží na prvních místech oděvy, obuv a různé doplňky.

Významný segment však podle této studie tvoří i průmyslové zboží. Patří do skupiny často padělaných komodit, neboť se mnohdy jedná o spotřební zboží, po kterém je velká poptávka. Z pohledu běžného spotřebitele můžeme upozornit například na náhradní díly k osobním automobilům. Tato skutečnost vyplývá z faktu, že tuzemský průmysl se výrazně orientuje právě na produkci automobilů.

Zmíněné padělkami průmyslového zboží však v sobě zároveň mohou skrývat výrazné nebezpečí, zejména pokud se jedná o součástky složitějších strojů.

V červnu 2019 vydal EUIPO studii Kvalitativní studie o rizicích, která pro spotřebitele představují padělkami²⁰.

¹⁸ https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/trends_in_trade_in_counterfeit_and_pirated_goods/trends_in_trade_in_counterfeit_and_pirated_goods_en.pdf

¹⁹ https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2019_Risks_Posed_by_Counterfeits_to_Consumers_Study/2019_Risks_Posed_by_Counterfeits_to_Consumers_Study_Executive_SUMMARY_EN_CS.pdf

²⁰ https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2019_Risks_Posed_by_Counterfeits_to_Consumers_Study/2019_Risks_Posed_by_Counterfeits_to_Consumers_Study_Executive_SUMMARY_EN_CS.pdf

Evropské středisko pro sledování porušování práv duševního vlastnictví zkoumalo souvislosti mezi padělanými a nebezpečnými výrobky jak z hlediska porušování práv duševního vlastnictví, tak z hlediska nedodržování platných bezpečnostních a zdravotních norem. Za tímto účelem se zaměřilo na různé možnosti shromáždění dostupných kvalitativních a kvantitativních údajů, které by mohly být pro tuto studii užitečné. Kvalitativní studie²¹ dokládá rozsah zdravotních rizik, která představují padělané výrobky, a to na základě údajů z varování předložených orgány dozoru nad trhem v EU v rámci „systému rychlého varování pro nebezpečné nepotravinářské výrobky“ (systému RAPEX), který spravuje Evropská komise. Systém RAPEX je jediným dostupným systémem pro nahlašování opatření přijatých orgány v souvislosti s nebezpečnými výrobky, které se nacházejí na trzích v evropských zemích.

Systém RAPEX se konkrétně vztahuje na výrobky, které jsou nebezpečné a zároveň padělané (nebo přinejmenším existuje podezření, že jde o padělků) a které jsou takto označeny příslušnými orgány dozoru nad trhem. Zpráva se zaměřuje na sedm rizik, na která analyzovaná varování poukazovala nejčastěji. Těmito riziky, která představují přibližně 92 % všech rizik identifikovaných ve varováních, jsou chemické látky a nebezpečí zranění, uškrcení, udušení, úrazu elektrickým proudem, poškození sluchu a nebezpečí požáru. Z analýzy varování hlášených v systému RAPEX v letech 2010–2017 vyplývá, že:

- 97 % zaznamenaných nebezpečných padělaných výrobků bylo vyhodnoceno jako výrobky představující závažné riziko.
- Varování se týkají nejčastěji hraček a dále oděvů, textilu a módních doplňků. Koncovými uživateli výrobků, které byly nahlášeny jako nebezpečné a padělané, byly v 80 % případů děti (jednalo se o hračky, výrobky pro péči o děti a dětské oděvy).
- Nejčastěji uváděné riziko (32 %) souviselo s expozicí nebezpečným chemickým látkám a toxinům, které mohou v důsledku bezprostřední nebo dlouhodobé expozice způsobit akutní nebo dlouhodobé zdravotní problémy.
- U 24 % nebezpečných výrobků nahlášených jako padělků uživatelé ohrožovalo více než jedno riziko.
- Příčiny identifikovaných rizik byly různé – od nekvalitně vyrobených výrobků, používání nekvalitních materiálů a součástí po nedostatečné porozumění předpisům či bezpečnostním mechanismům.
- Nejvýznamnější zemí původu nebezpečných padělaných výrobků v EU byla Čína, z níž v letech 2010–2017 pocházelo 73 % těchto výrobků, zatímco z Evropské unie pocházelo 13 %.

V ČR v případě neoprávněného zásahu do práv z průmyslového vlastnictví je, podle zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, možno se domáhat u soudu zejména, aby porušování práva bylo zakázáno a aby následky porušení byly odstraněny, případně vymáhat náhradu škody. V oblasti vymáhání práv z průmyslového vlastnictví působí zejména Policie ČR, Celní správa ČR a Česká obchodní inspekce.

9 Působnost Úřadu průmyslového vlastnictví

ÚPV je ústředním orgánem státní správy na ochranu průmyslového vlastnictví. Je zřízen zákonem č. 21/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. Jeho působnost je vymezena zákonem č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví. Výkonné činnosti ÚPV se řídí zákony a prováděcími předpisy se vztahem k průmyslovému vlastnictví, souborem mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána, a právními

²¹ Zpráva z roku 2017 o situaci v oblasti padělání a pirátství v EU:

https://euipo.europa.eu/tunnelweb/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/Situation%20Report%20EU IPOEuropol_en.pdf.

předpisy EU. ÚPV plní zejména funkci národního patentového a známkového úřadu. Ve smyslu své zákonné působnosti rozhoduje o poskytování právní ochrany zejména na vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení. Vedle toho se snaží o zvyšování povědomí o přínosech a optimálních způsobech využívání systému ochrany průmyslového vlastnictví ve prospěch podnikání, výzkumu, vývoje a mezinárodní konkurenceschopnosti.

ÚPV je samostatnou rozpočtovou kapitolou. Jeho příjmy každoročně přesahují výdaje přibližně o 100 mil. Kč. Je na politické úvaze, zda finanční prostředky získávané za činnosti spojené s ochranou průmyslového vlastnictví by neměly být plně zužitkovány pro rozvoj této oblasti.

10 SWOT analýza

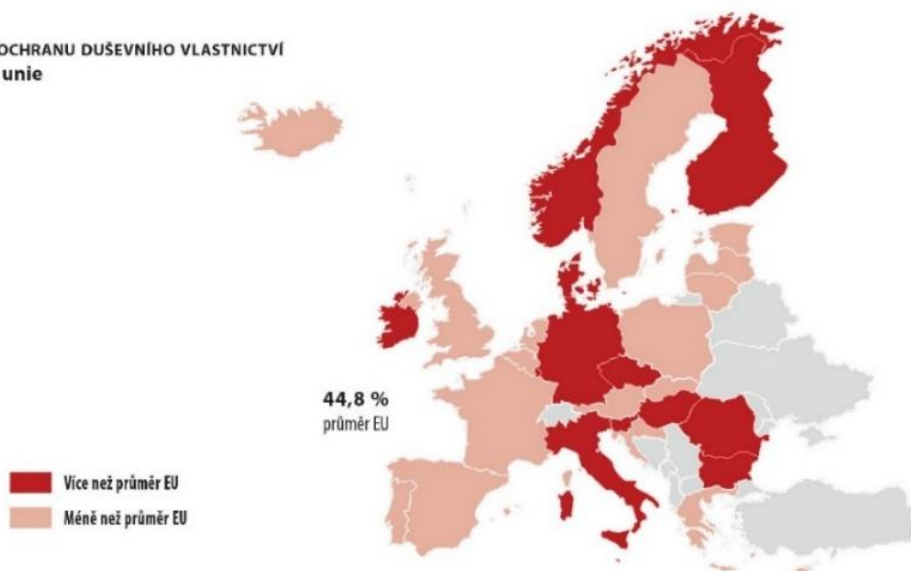
Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
<ul style="list-style-type: none">- V ČR existuje silná tradice ochrany průmyslových práv- ČR přistoupila k většině významných mezinárodních dohod- ÚPV dlouhodobě zvyšuje povědomí o problematice ochrany průmyslového vlastnictví- Informační systémy ÚPV jsou na velmi dobré úrovni- ÚPV spolupracuje s dalšími úřady, jak českými, tak zahraničními, při výměně dat o právech průmyslového vlastnictví- ÚPV umožňuje ve značné míře elektronickou komunikaci s přihlašovatelem- ÚPV spolupracuje na harmonizaci své legislativy a praxe s EUIPO a EPO- Stávající legislativa v oblasti průmyslového vlastnictví je na dobré úrovni nejnávýspěšnějších států EU- ÚPV kontinuálně usiluje o další elektronizaci svých služeb- ÚPV spolupracuje se zahraničními úřady průmyslového vlastnictví- ČR disponuje solidní sítí osob a center na podporu podnikání a obchodu jak v zahraničí, tak doma na úrovni krajů- ČR disponuje sítí technických knihoven, z nichž některé působí i jako PATLIB centra- ČR má rozvinutou síť středních a vysokých škol technického zaměření na velmi dobré úrovni- ČR disponuje nadprůměrným množstvím programátorů a IT specialistů na nejvyšší světové úrovni, dále novou generací designerů a počítačových grafiků, což představuje vysoký inovační potenciál s ekonomicky využitelnými výstupy v oblasti duševního vlastnictví	<ul style="list-style-type: none">- ÚPV je nucen snižovat počty zaměstnanců, přestože příjmy ÚPV převyšují jeho výdaje každoročně cca o 100 mil. Kč. Způsobuje to prodlužování doby správních řízení- Existuje nedůvěra veřejnosti v prosaditelnost práv duševního vlastnictví, zejména rychlé a spravedlivé řešení sporných případů- Existuje nedostatek znalců v oboru- Chybějící nabídka kvalitní mediační služby či smířčích aktivit, které by mohly určitou část sporů neformálně odstranit- Úroveň poskytovaných informací o možnostech ochrany právy duševního vlastnictví ve všech stupních vzdělávací soustavy je nízká- Vzdělávací aktivity ÚPV nejsou systémově navázány na školskou soustavu v ČR- Expertní odhad interpretuje zacházení s právy duševního vlastnictví v oblasti vědy, výzkumu a inovací jako neefektivní- Expertní odhad identifikuje zacházení s právy průmyslového vlastnictví ve výrobní sféře jako nedostatečné- V řídicích a strategických dokumentech ČR nebyla v minulosti dostatečně zohledněna podpora průmyslového vlastnictví- Neexistují standardy pro oceňování/ohodnocování nehmotných statků- Ochrana průmyslového vlastnictví ve více zemích je finančně náročná- Neexistuje analýza uvádějící, kolik Česká republika investuje/neinvestuje do ochrany průmyslového vlastnictví- Byl identifikován problém v poměrně častém využití institutu předběžného opatření opřeného pouze o zapsaný užitečný vzor
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
<ul style="list-style-type: none">- Momentálně existuje politická vůle k podpoře čtenějšího využívání ochrany průmyslového vlastnictví- V rámci Inovační strategie České republiky 2019-2030 je deklarována systémová podpora pro poskytování informací o ochraně průmyslového vlastnictví ve všech stupních vzdělávání- V rámci Inovační strategie České republiky 2019-2030 je deklarována podpora pro využívání práv průmyslového vlastnictví ve výrobní a aplikační sféře- V rámci Inovační strategie 2019-2030 je deklarována systémová podpora nastavení ochrany průmyslového vlastnictví ve státní správě- Možné zlepšit podporu při vymáhání práv z duševního vlastnictví- V ČR se postupně rozvíjí v rámci největších univerzit kanceláře pro průmyslové vlastnictví a jeho transfery- ČR má silné postavení ve vedení EPO, úzce spolupracuje s EUIPO, v němž stáží řada pracovníků ÚPV a je dlouhodobě kontinuálně aktivní ve WIPO- V rámci mezinárodní spolupráce s WIPO, EPO a EUIPO lze za minimální náklady převést do ČR IT infrastrukturu, služby, nejlepší praxe a publikace na podporu ochrany a využívání průmyslového vlastnictví	<ul style="list-style-type: none">- Finanční nedostupnost vymáhání práv duševního vlastnictví- Politická vůle k realizaci změn v podpoře ochrany průmyslového vlastnictví nemusí být kontinuální a dlouhodobá- Může setrvávat finanční náročnost ochrany práv průmyslového vlastnictví ve více zemích- Zneužívání ochrany průmyslového vlastnictví- V důsledku omezování počtu zaměstnanců ÚPV se prodlužuje doba správních řízení- Chybné definování výsledků výzkumu z hlediska efektivní ochrany průmyslovým vlastnictvím

11 Přílohy

Podíl odvětví využívajících ochranu duševního vlastnictví na HDP v rámci zemí EU a EFTA

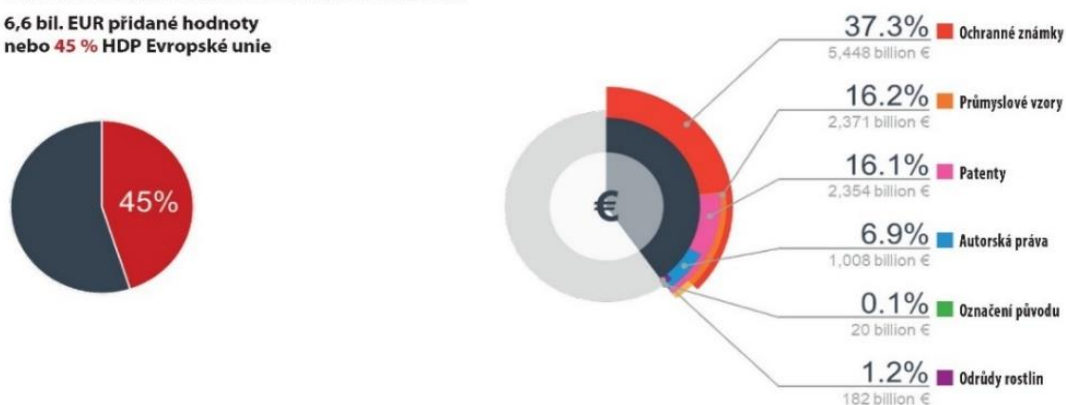
ODVĚTVÍ VYUŽÍVAJÍCÍ OCHRANU DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ se na HDP Evropské unie podílejí **44,8 %**.

Obr. 1

Podíl odvětví využívajících ochranu duševního vlastnictví na HDP Evropské unie

ODVĚTVÍ VYUŽÍVAJÍCÍ OCHRANU DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ: **6,6 bil. EUR** přidané hodnoty nebo **45 %** HDP Evropské unie

Obr. 2

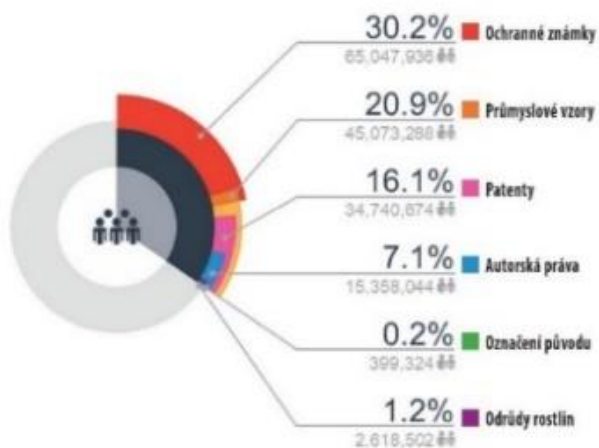

Pracovní místa v odvětvích využívajících ochranu duševního vlastnictví

ODVĚTVÍ VYUŽÍVAJÍCÍ OCHRANU DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ:

84 milionů pracovních míst

39 % pracovních míst v EU

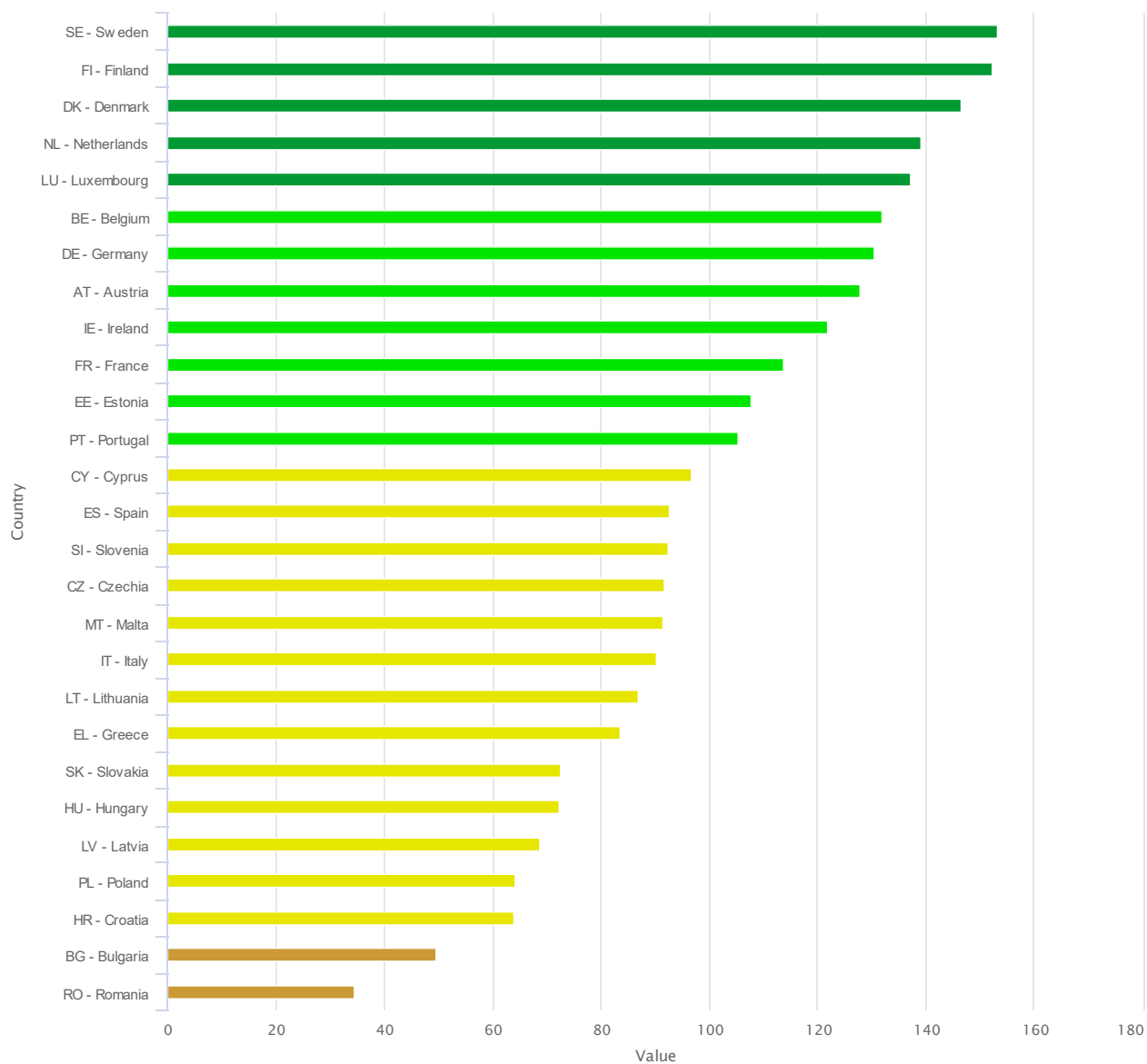

Obr. 3

Innovation index

Source: European Innovation Scoreboard 2020

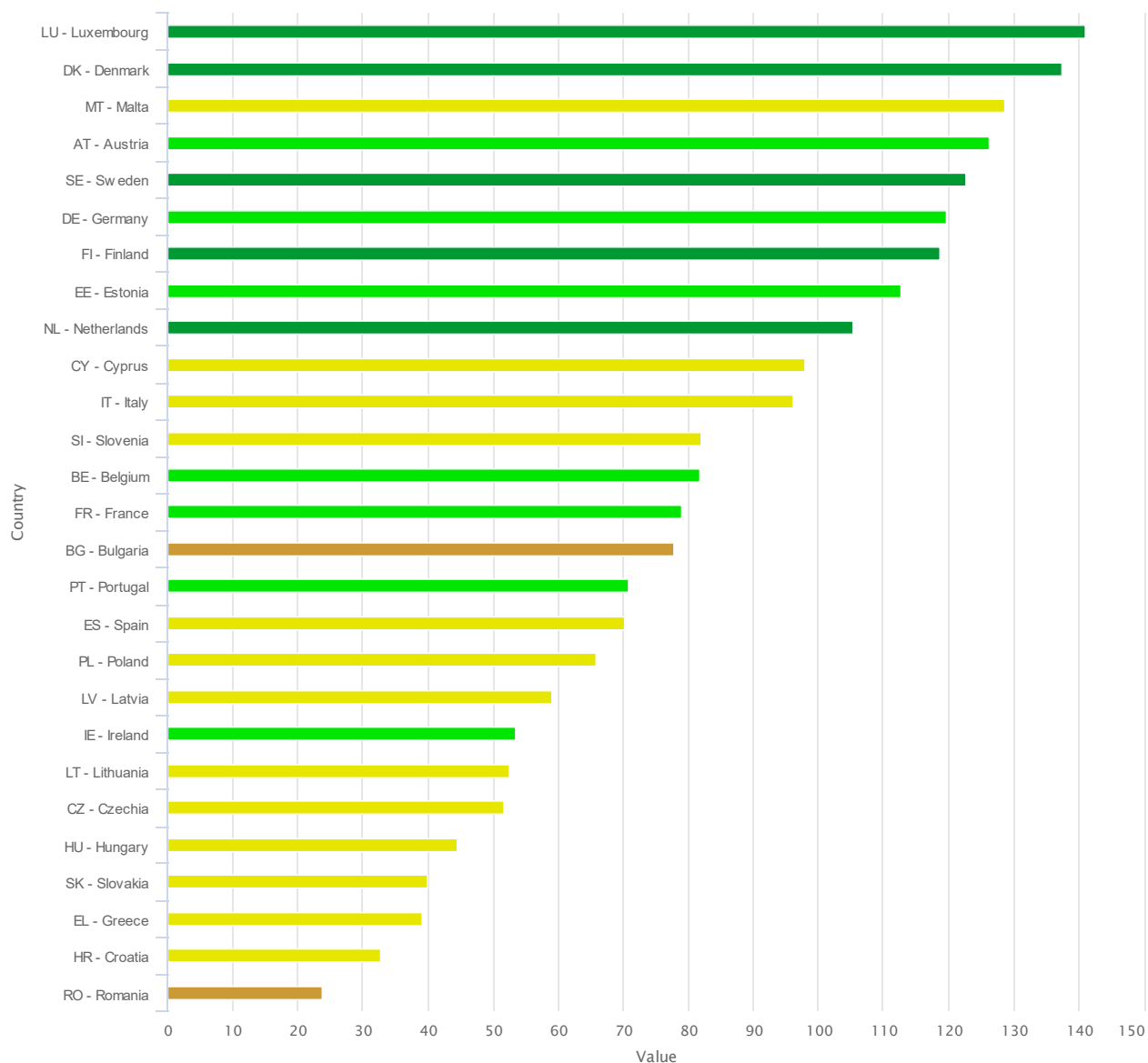
Highcharts.com

Graf 1

Intellectual assets

Source: European Innovation Scoreboard 2020

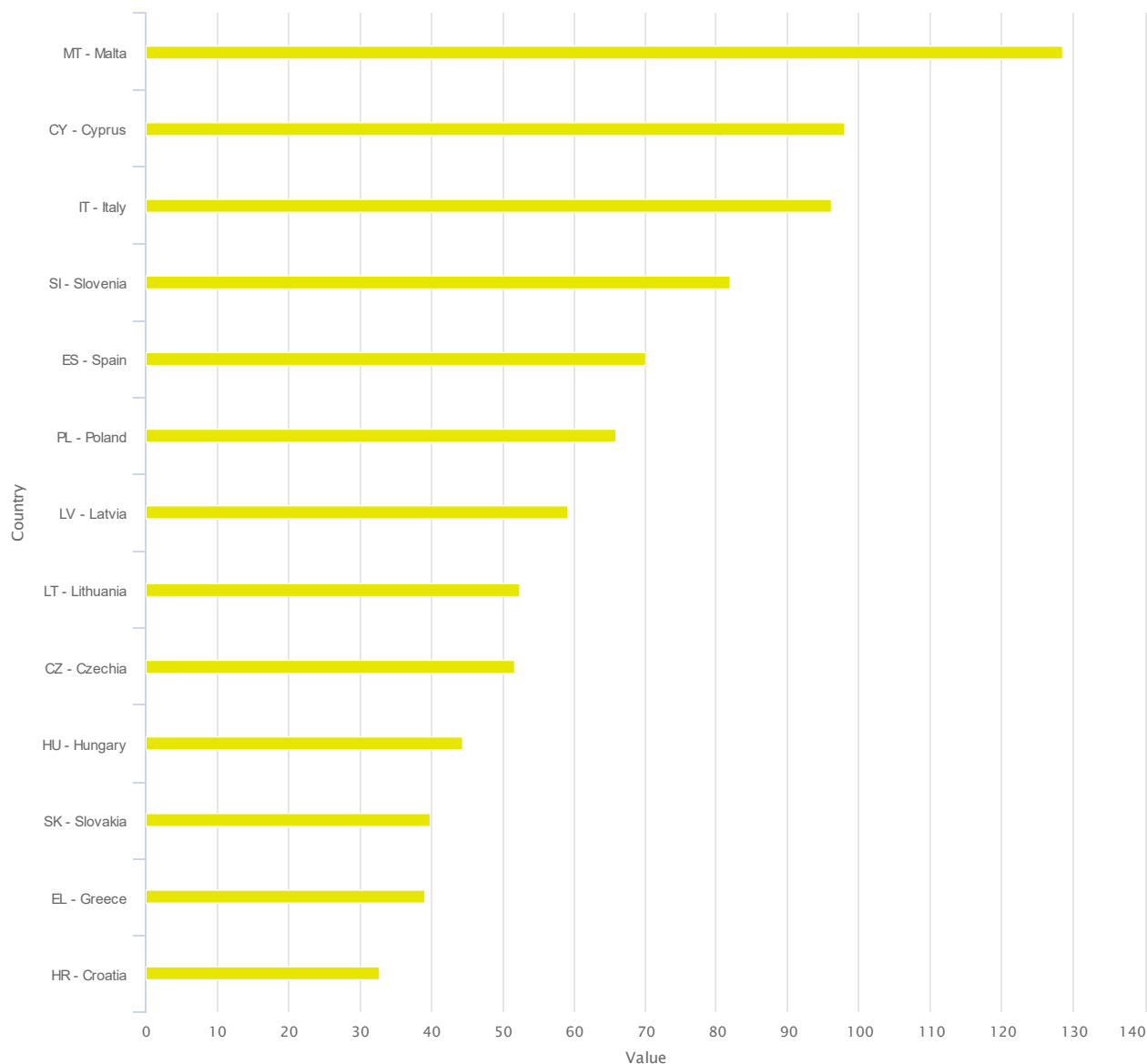
Highcharts.com

Graf 2

Intellectual assets

Source: European Innovation Scoreboard 2020

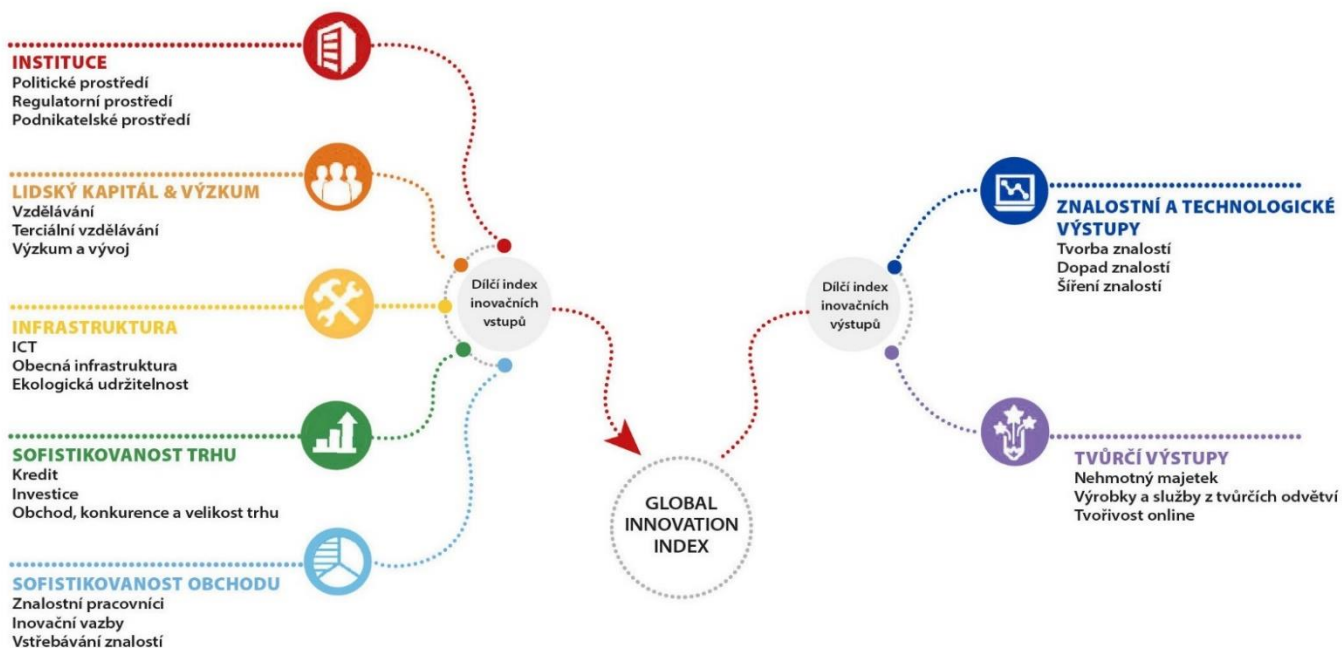

Highcharts.com

Graf 3

Struktura Global Innovation Index 2020

Obr. 4

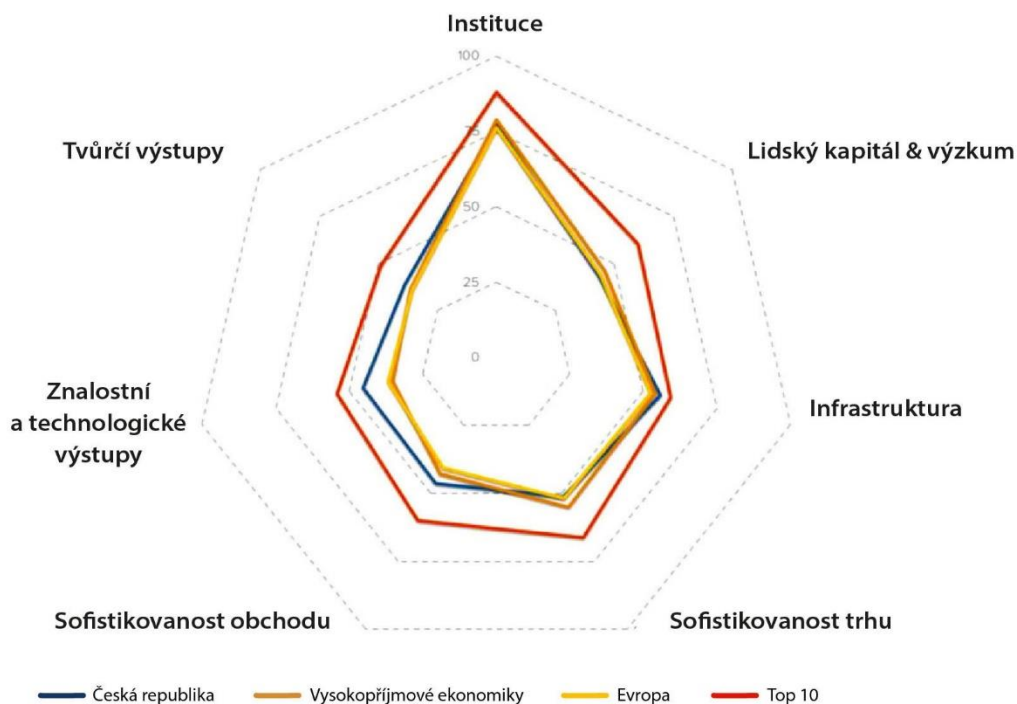
Přehled umístění České republiky v sedmi oblastech podle Global Innovation Index

Graf 4

VÝSLEDKY ČESKÉ REPUBLIKY V SEDMI PILÍŘÍCH PODLE GLOBAL INNOVATION INDEX VE SROVNÁNÍ S VYSOKOPŘÍJMOVÝMI EKONOMIKAMI A V RÁMCI EVROPY

Přehled umístění České republiky v sedmi oblastech podle Global Innovation Index

Graf 5

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Datum vydání:	20. 2. 2019
Účinnost:	1. 3. 2019
Odpovědnost:	Odbor transferu technologií Rektorátu
Zpracoval:	Ing. Roman Molík, vedoucí OTT
Závaznost:	všechny součásti VUT
Zrušuje:	Směrnici č. 27/2017, Směrnici č. 28/2017, Směrnici č. 31/2017
Doplňuje:	-
Počet stran:	11
Počet příloh:	0

SMĚRNICE Č. 3/2019

NAKLÁDÁNÍ S DUŠEVNÍM VLASTNICTVÍM VUT

PREAMBULE	2
ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ	2
Článek 1 Předmět a cíle směrnice	2
Článek 2 Vymezení pojmů	2
Článek 3 Obecné povinnosti zaměstnanců VUT k ochraně duševního vlastnictví a povinnost mlčenlivosti	4
Článek 4 Role OTT.....	5
ČÁST DRUHÁ VZNIK A OHLÁŠENÍ POZNATKU	6
Článek 5 Identifikace poznatku	6
Článek 6 Informační povinnost zaměstnance o vytvoření poznatku	6
Článek 7 Posouzení poznatku.....	7
ČÁST TŘETÍ OCHRANA PRÁV K POZNATKU	7
Článek 8 Uplatnění práva k poznatku.....	7
Článek 9 Ochrana práv průmyslového vlastnictví a ukončení právní ochrany.....	7
Článek 10 Komerzializace poznatků	8
Článek 11 Rada pro transfer technologií.....	9
Článek 12 Základní zásady uzavírání smluv	9
ČÁST ČTVRTÁ PRÁVA PŮVODCE	10
Článek 13 Odměňování původců poznatků.....	10
Článek 14 Právo původce poznatku na vlastní komerzializaci	10
ČÁST PÁTÁ ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O AUTORSKÝCH DÍLECH	10
Článek 15 Zaměstnanecká díla	10
Článek 16 Ohlašování a komerzializace zaměstnaneckých děl	11
ČÁST ŠESTÁ SPOLEČNÁ USTANOVENÍ	11
Článek 17 Společná, přechodná a závěrečná ustanovení	11

PREAMBULE

1. Komerzializace poznatků vědy a výzkumu Vysokého učení technického v Brně (dále také jako „VUT“ nebo „zaměstnavatel“) je jedním z jeho zdrojů pro krytí dalších obecně prospěšných aktivit a rozvoje VUT v oblasti vědy, výzkumu a vzdělávání.
2. Směrnice je vydávána jako podpora uplatnění tvůrčího potenciálu VUT a jeho zaměstnanců. Její ustanovení slouží k zajištění jednotného postupu při ochraně autorského práva, práv průmyslového vlastnictví a dalších práv, vztahujících se k duševní činnosti v oblasti vědecké a umělecké, vzniklých v rámci VUT, tak, aby byly co nejlépe chráněny zájmy VUT a jeho zaměstnanců. VUT aktivně podporuje komerzializaci svého duševního vlastnictví a přenos výsledků vědy, výzkumu a souvisejících poznatků do praxe, to vše za účelem, aby z této činnosti měla prospěch společnost jako celek a aby VUT z takového využívání svého duševního vlastnictví získalo zdroje ke krytí svých dalších obecně prospěšných aktivit.

ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Článek 1 Předmět a cíle směrnice

1. Tato směrnice stanovuje rámcová pravidla postupu při ochraně a využití duševního vlastnictví VUT, zejména poznatků vědy, výzkumu a vývoje vzniklých v souvislosti s činností zaměstnanců VUT (dále také „zaměstnanec“) do aplikační sféry tak, aby byl zajištěn odpovědný a profesionální přenos těchto poznatků a aby byla naplněna ustanovení právního řádu a další závazné dokumenty, jako jsou pravidla veřejné podpory a vnitřní normy VUT.
2. Na tuto směrnici navazují pokyny, které blíže specifikují a rozvádějí práva a povinnosti stanovené touto směrnicí.

Článek 2 Vymezení pojmů

1. **BDM**
Business development manager. Zaměstnanec VUT pověřený k vypracování a realizaci projektu komerzializace poznatku a dalších souvisejících činností.
2. **Informační systém VUT (dále také „IS VUT“)**
Informační systém, provozovaný Centrem výpočetních a informačních služeb, jehož součástí je aplikace pro ohlašování poznatků, jež slouží i pro evidenci již ohlášených poznatků.
3. **Know-how**
Souhrn vědeckých, výzkumných, organizačních, řídicích, ekonomických, podnikatelských, technických, obchodních, marketingových a dalších znalostí a zkušeností, které souvisejí s VUT, které jsou způsobilé k hospodářskému uplatnění, jsou vyjádřeny v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě, a které nejsou obecně známé ani obecně dostupné.
4. **Komerzializace poznatku**
Komerzializací se rozumí zejména aktivní (adresné i neadresné) vyhledávání zájemců o uzavření licenční smlouvy nebo smlouvy o převodu práv k poznatku (např. prostřednictvím spin-off firem),

navržení konkrétní smlouvy a vyjednávání se zájemcem o smluvních podmínkách. Obsahem komercializace poznatku však může být i jiný způsob transferu poznatku (např. smluvní výzkum). Proces komercializace začíná zařazením poznatku do procesu komercializace a končí uplatněním poznatku v praxi některou z forem komercializace.

5. **MTT**

Manažer transferu technologií (dále také „MTT“) je zaměstnanec VUT pověřený k vypracování úvodního posouzení poznatku, k dohlížení nad procesem průmyslově právní ochrany a k dalším činnostem dle pokynů vedoucího OTT.

6. **OTT**

Odbor transferu technologií VUT (dále také „OTT“) je organizačním útvarům rektorátu VUT. Vede evidenci zaměstnaneckých poznatků, zajišťuje jejich právní ochranu a vykonává další činnosti v oblasti transferu znalostí a technologií.

7. **Patentový fond**

Finanční prostředky účelově určené v rámci rozpočtu VUT na krytí nákladů transferu technologií, zejména patentové ochrany, jež spravuje v souladu s vnitřními normami VUT OTT. Tyto prostředky nejsou fondem vysoké školy ve smyslu ustanovení § 18 zákona o vysokých školách a Pravidel hospodaření VUT.

8. **Poznatek**

Poznatek vědy, výzkumu a vývoje, u kterého lze předpokládat obchodní využitelnost zejména poznatek způsobilý stát se předmětem průmyslově právní ochrany, vytvořený původcem poznatku. Poznatkem se pro účely této směrnice též rozumí další výsledky výzkumu a vývoje, včetně autorských děl (včetně software) a know-how v případě, že u nich lze předpokládat obchodní využitelnost. Pro vyloučení pochybností platí, že poznatek je obchodně využitelný vždy, existuje-li předpoklad zájmu třetí osoby o poznatek.

9. **Práva průmyslového vlastnictví**

Práva k výsledkům duševní činnosti, které jsou nové a průmyslově využitelné. Jde o práva k vynálezům, technickým řešením chráněným užitným vzorem, průmyslovým vzorům, topografiím polovodičových výrobků, zlepšovacím návrhům, odrůdám rostlin, biotechnologickým vynálezům či ochranné známky.

10. **Projekt komercializace poznatku**

Dokument o předepsané struktuře, obsahující informace a doporučení o komercializaci ke konkrétnímu poznatku.

11. **Původce poznatku**

Osoba, která vytvořila vlastní tvůrčí činností poznatek. V případě participace více původců na poznatku se jedná o spolupůvodce. Původcem se pro účely této směrnice rozumí i autor zaměstnaneckého díla.

12. **RpK**

Rada pro komercializaci (dále také „RpK“). RpK je poradním orgánem rektora, jejíž působnost je uvedena v Jednacím řádu RpK, jež je součástí interních norem VUT. Rektor jmenuje členy RpK.

13. **RTT**

Rada pro transfer technologií (dál také „RTT“). RTT je poradním orgánem rektora VUT, jejíž působnost je uvedena v Jednacím řádu RTT, jež je součástí interních norem VUT. Rektor jmenuje členy RTT.

14. Směrnice

Směrnici či touto směrnici se rozumí Směrnice – nakládání s duševním vlastnictvím č. X/2017.

15. Smluvní výzkum

Smluvní výzkum je služba, kterou poskytuje VUT v oblasti výzkumu a vývoje, tj. vždy s cílem získání nových informací, které nejsou obecně známé ani obecně dostupné, a to v návaznosti na stávající výzkum a vývoj a inovace VUT. Smluvním výzkumem se rozumí v souladu s článkem 3.2.1 Rámce společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací 2006/C 323/01 výzkum, který je prováděn pro určitý podnik jako služba v situacích, kdy

- 1) výzkumná organizace obdrží úměrnou úplatu za poskytnutou službu
- 2) podnik určí podmínky této služby,

přičemž platí, že podnik obvykle vlastní veškeré výsledky projektu a nese riziko neúspěchu a současně podnik je subjekt vykonávající hospodářské aktivity.

16. Účinná spolupráce

Je spolupráce VUT v rámci výzkumu a vývoje s osobou (či osobami) s právní subjektivitou, jež se zavazují k participaci na daném výzkumu a vývoji, který je definován ve smlouvě a to včetně vytyčených cílů daného výzkumu a vývoje. Ve smluvním ujednání k účinné spolupráci je nutné stanovit podíl participace jednotlivých smluvních stran na daném výzkumu, včetně rozvržení nákladovosti na výzkumu a vývoji na jednotlivé smluvní strany a participace na výsledcích, včetně určení nakládání s nimi.

17. Úvodní posouzení poznatku (dále jen „posouzení“)

Úvodní posouzení poznatku, které má podobu dokumentu s předepsanou strukturou. Posouzení obsahuje shrnutí technické podstaty poznatku a doporučení způsobu jeho ochrany, možného využití a další související informace. Posouzení poznatku je dále upraveno v navazujícím pokynu.

18. Zaměstnanecký poznatek

Poznatek, který původce vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního vztahu k VUT. Pracovněprávním vztahem se rozumí vztah založený pracovní smlouvou, dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti. Zahrnuje zaměstnanecké (autorské) dílo, zaměstnanecký vynález, know-how i další formy poznatků.

Článek 3

Obecné povinnosti zaměstnanců VUT k ochraně duševního vlastnictví a povinnost mlčenlivosti

1. Zaměstnanec je povinen chránit veškeré duševní vlastnictví zaměstnavatele, jakož i práva s ním spojená, a zdržet se jakéhokoliv jednání, jež je nebo by mohlo být v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele ve vztahu k tomuto duševnímu vlastnictví.
2. Zaměstnanec je povinen dbát, aby veškeré duševní vlastnictví, které je majetkem zaměstnavatele nebo k němuž zaměstnavateli náleží licenční nebo jiné právo, bylo využíváno pouze v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele.
3. Zaměstnanec je povinen dbát, aby při plnění jeho povinností vyplývajících z pracovně právního vztahu k zaměstnavateli, ani jinou činností prováděnou pod záštitou zaměstnavatele či v souvislosti s nimi nedocházelo k porušování práv k duševnímu vlastnictví VUT nebo třetích osob.
4. Zaměstnanec, jehož pracovněprávní vztah k zaměstnavateli končí, je povinen s dostatečným časovým předstihem před ukončením zaměstnání:

- a) odevzdat zaměstnavateli veškeré doklady, předměty, nosiče dat a jiné informace, které se týkají duševního vlastnictví VUT a které má ve svém držení,
 - b) sepsat soupis pracovních úkolů, na kterých sám nebo spolu s jinými pracuje a které se týkají duševního vlastnictví VUT (zejména řešené projekty výzkumu a vývoje), spolu se stručnou zprávou o jejich stavu ke dni vyhotovení soupisu (zejména identifikovat předměty práv duševního vlastnictví, které byly v rámci pracovního úkolu vytvořeny),
 - c) upozornit zaměstnavatele na veškerá možná nebezpečí, o nichž ví a která by mohla kdykoli i v budoucnu ohrozit právo nebo oprávněný zájem zaměstnavatele v souvislosti s duševním vlastnictvím zaměstnavatele.
5. Zaměstnanci VUT, kteří z jakéhokoliv důvodu přijdou do styku s informacemi či podklady ohledně poznatku definovaného v čl. 6. odst. 1 této směrnice, na něž VUT může uplatnit nebo již uplatnilo právo, jsou povinni o nich zachovávat mlčenlivost, a to i v rámci případné publikační činnosti. Zaměstnanci jsou povinni zachovávat mlčenlivost dle předchozí věty do doby, než budou informace či podklady zveřejněny po předchozí konzultaci s OTT. V případě ostatních poznatků je souhlas se zveřejněním oprávněn udělit nadřízený zaměstnanec.
6. Povinnosti zaměstnance v souvislosti s obchodním tajemstvím VUT a povinnost mlčenlivosti uložená zvláštními obecně závaznými právními předpisy nejsou ustanoveními tohoto článku dotčeny.

Článek 4 **Role OTT**

1. Není-li stanoveno jinak, činí OTT veškeré úkony dle této směrnice a zajišťuje proces transferu znalostí na VUT tak, jak je definováno touto směrnicí a na ni navázanými pokyny. V dané souvislosti je OTT povinno mimo jiné:
 - poskytovat právní poradenství v oblasti ochrany duševního vlastnictví a komercializace poznatků včetně kontroly smluv,
 - vydávat doporučení k právní ochraně a komercializaci poznatku,
 - ve spolupráci s fakultami a dalšími součástmi poskytovat metodickou a administrativní podporu původcům,
 - vzdělávat zaměstnance VUT v oblasti duševního vlastnictví a komercializace poznatků formou školení nebo individuálních konzultací,
 - administrativně zajišťovat proces ohlášení nového poznatku a správu odpovídajícího modulu IS VUT,
 - zpracovat úvodní posouzení poznatku,
 - zajišťovat činnosti související s právní ochranou duševního vlastnictví VUT,
 - evidovat, spravovat a archivovat originály dokumentů k právní ochraně poznatků, a to včetně správy prostředků v tzv. Patentovém fondu,
 - monitorovat postup komercializace dle pokynů RpK, RTT a informovat o těchto skutečnostech proděkaný fakult pro VaV a ředitele součástí.
2. Veškerá pracoviště VUT mají povinnost poskytnout OTT v dané souvislosti nezbytnou součinnost.

ČÁST DRUHÁ VZNIK A OHLÁŠENÍ POZNATKU

Článek 5 Identifikace poznatku

1. Výsledky VaV, které je třeba následně chránit, mohou vzniknout v rámci výuky, výzkumu a vývoje včetně smluvního výzkumu a jiné činnosti.
2. OTT je společně s BDM povinno aktivně vyhledávat na VUT poznatky vhodné pro komercializaci.
3. Poznatky vhodné pro komercializaci budou identifikovány zejména následujícími způsoby:
 - a) ohlášením poznatku v interní databázi IS VUT ,
 - b) identifikací poznatku BDM ve spolupráci s MTT na daném pracovišti VUT,
 - c) identifikací poznatku pracovníky OTT při posuzování probíhajících nebo plánovaných projektů VUT, přičemž primárně jsou posuzovány projekty společného výzkumu a vývoje VUT a partnera z aplikační sféry.

Článek 6 Informační povinnost zaměstnance o vytvoření poznatku

1. Vytvoří-li zaměstnanec jako původce zaměstnanecký poznatek způsobilý stát se předmětem průmyslově právní ochrany, je povinen bez odkladu, nejpozději však do 30 dnů ode dne vytvoření poznatku, vyrozumět o této skutečnosti prostřednictvím OTT zaměstnavatele a předat mu úplné a pravdivé podklady potřebné k posouzení daného poznatku v takovém stupni podrobnosti, aby odborník v dané oblasti mohl řešení uskutečnit (dále také jen „ohlášení poznatku“ nebo jen „ohlášení“).
2. Pro poznatky, které jsou autorským dílem ve smyslu příslušných právních předpisů, se užije zvláštní postup dle části páté této směrnice s přiměřeným užitím ustanovení čl. 7, 10, 13 a 14 této směrnice.
3. Pro ostatní poznatky, tj. poznatky, které nejsou autorskými díly a současně nespĺňují náležitosti dle odst. 1 této směrnice, se užije přiměřeně postup jako v případě poznatků, které jsou autorským dílem. Osoba, která za VUT rozhoduje o nakládání s takovým poznatkem, je vždy povinna přijmout analogicky taková opatření, aby byla dostatečným způsobem chráněna práva a oprávněné zájmy VUT.
4. V případě vytvoření poznatku specifikovaného v odst. 2 a/nebo 3. tohoto článku, je zaměstnanec povinen bez odkladu vyrozumět o této skutečnosti zaměstnavatele prostřednictvím vedoucího svého pracoviště.
5. Ohlášení poznatku původce podává OTT v českém jazyce na předepsaném formuláři v elektronické podobě prostřednictvím IS VUT. OTT spolupracuje s původcem a na jeho žádost poskytuje původci konzultace při vyplňování formuláře ohlášení poznatku.
6. OTT bez zbytečného odkladu po doručení formálně bezvadného ohlášení poznatku zapíše poznatek do databáze v rámci IS VUT v předepsané formě a původci potvrdí přijetí ohlášení poznatku.
7. Pro účely běhu zákonných lhůt pro uplatnění práva zaměstnavatelem se za ohlášení poznatku považuje okamžik potvrzení přijetí formálně bezvadného ohlášení poznatku.

Článek 7

Posouzení poznatku

1. Po přijetí ohlášení zpracuje OTT úvodní posouzení poznatku. Při vypracování posouzení je původce poznatku povinen poskytnout OTT potřebnou součinnost.
2. Na základě posouzení poznatku a případných dalších skutečností doporučí vedoucí OTT prostřednictvím prorektora, v jehož kompetenci je transfer znalostí, rektorovi další postup pro daný poznatek, a to zejména ve vztahu k uplatnění práva na poznatek a podání přihlášky k registrované právní ochraně.
3. Posouzení poznatku je podrobněji řešeno v samostatném navazujícím pokynu.

ČÁST TŘETÍ

OCHRANA PRÁV K POZNATKU

Článek 8

Uplatnění práva k poznatku

1. Tento článek se vztahuje na vynálezy, technická řešení způsobilá k ochraně užitným vzorem a průmyslové vzory. Uplatněním práva na poznatek způsobem dle příslušných ustanovení této Směrnice a obecně závazných právních předpisů vzniká VUT výlučné právo nakládat s uvedeným poznatkem. Původci, který vytvořil poznatek v pracovněprávním vztahu, vzniká po uplatnění práva na poznatek, právo na přiměřenou odměnu.
2. Rektor při rozhodování o uplatnění práva na poznatek není vázán doporučením OTT.
3. Uplatnění práva na poznatek je vůči původci účinné dnem písemného oznámení rozhodnutí VUT o uplatnění práva na poznatek. Písemné oznámení o uplatnění práva na poznatek se původci doručuje prostřednictvím OTT a to bez zbytečného odkladu, nejpozději však v den ukončení zákonné lhůty k uplatnění práva k poznatku (tři měsíce od přijetí ohlášení poznatku). Rozhodnutí o uplatnění práva se dává na vědomí také vedoucímu pracoviště a děkanovi nebo řediteli součástí, na kterých poznatek vznikl.

Článek 9

Ochrana práv průmyslového vlastnictví a ukončení právní ochrany

1. V návaznosti na uplatnění práva VUT k poznatku rozhodne rektor o způsobu ochrany, tj. zejména zda bude u Úřadu průmyslového vlastnictví České republiky nebo u jiného národního, regionálního nebo mezinárodního úřadu podána přihláška poznatku k registrované právní ochraně.
2. Podkladem rozhodnutí rektora dle předchozí věty může být kromě dokumentů, na jejichž základě bylo rozhodnuto o uplatnění práva, i stanovisko a/nebo doporučení RpK či RTT.
3. Za rozhodnutí rektora podat přihlášku se pro účely této směrnice považuje rovněž udělení plné moci patentovému zástupci k zastupování VUT jako přihlašovatele konkrétního poznatku v řízení před zápisným úřadem.
4. Původce je povinen spolupracovat s OTT a/nebo se zmocněným patentovým zástupcem při vypracování přihlášky poznatku k ochraně a poskytnout všechny potřebné podklady.
5. Ukončení právní ochrany poznatku navrhuje MTT z podnětu původce, vedoucího pracoviště původce, BDM či ze svého podnětu. MTT vypracuje návrh na ukončení ochrany ve struktuře

- připravené OTT, a v něm uvede důvody, o které svůj návrh opírá a zajistí si vyjádření původce, vedoucího pracoviště původce a BDM. Původce se vyjadřuje v rozsahu jemu známých informací zejména k možnostem dalšího vědeckého využití poznatku. BDM se vyjadřuje zejména k možnostem komerčního využití poznatku a jeho změnám od okamžiku ohlášení poznatku.
6. V návrhu na ukončení ochrany MTT zohlední závazky VUT, týkající se ochrany poznatku (udržitelnost projektů, uzavřené licenční smlouvy, stanovisko spoluvlastníků poznatku apod.). Tento návrh MTT konzultuje s vedoucím OTT a dalšími odbornými útvary dle potřeby.
 7. Návrh na ukončení ochrany předkládá MTT spolu s vyjádřeními dle předchozího odstavce vedoucímu fakulty či součásti.
 8. Vedoucí fakulty či součásti rozhodne o ukončení ochrany poznatků, jejichž ochrana byla hrazena ze zdrojů fakulty či součásti. Toto rozhodnutí bez zbytečného odkladu předává na OTT. V případě, že OTT nesouhlasí s rozhodnutím vedoucího fakulty či součásti o ukončení ochrany poznatků, může rozhodnout o pokračování ochrany s tím, že veškeré další náklady na ochranu poznatku se hradí z centralizovaných prostředků (patentového fondu). V případech, kdy je poznatek evidován jako nehmotný investiční majetek, vyžádá si OTT k rozhodnutí stanovisko RTT.
 9. Vedoucí fakulty či součásti se vyjadřuje k návrhu na ukončení ochrany poznatků, jejichž ochrana byla hrazena z centralizovaných prostředků (patentového fondu). O ukončení ochrany rozhoduje kvestor na návrh vedoucího OTT, který zohlední návrh na ukončení ochrany, vyjádření vedoucího fakulty či součásti a vyjádření původce, vedoucího pracoviště původce a BDM. V případech, kdy je poznatek evidován jako nehmotný investiční majetek, vyžádá si OTT stanovisko RTT.
 10. Osoby zapojené do postupu popsaného v odst. 5 – 9 se mohou v případě nesouhlasu s přijatým rozhodnutím obrátit na rektora.
 11. Rozhodnutí o ukončení ochrany dává OTT na vědomí Odboru ekonomiky a účetnictví rektorátu VUT, původci poznatku a pracovištím VUT, na kterých poznatek vznikl. Na základě rozhodnutí o ukončení ochrany dle čl. 8 a 9 dojde k vyřazení poznatku z majetku VUT postupem dle směrnice č. 1/2018 Majetek na VUT.
 12. OTT na základě rozhodnutí o ukončení ochrany dle odst. 8 a 9 vypořádá závazky VUT, týkající se ochrany poznatku (ukončí smlouvu s patentovým zástupcem, licenční smlouvy, zajistí převod spoluvlastnických podílů na poznatku na spoluvlastníky apod.).
 13. V případech, kdy poznatku ještě nebyla poskytnuta formální právní ochrana (tedy v případech, kdy patent či užitný vzor ještě nebyly uděleny), použijí se odst. 5 – 12 přiměřeně.

Článek 10

Komerzializace poznatků

1. BDM ve spolupráci s OTT a původcem zajišťuje komerzializaci poznatku dle čl. 6 odst. 1. V případě, že na fakultě či součásti pozice BDM není obsažena, zajišťuje v roli BDM komerzializaci MTT.
2. Není-li touto směrnicí dále stanoveno jinak, zajišťuje v případě autorských děl a ostatních poznatků (např. know-how) komerzializaci fakulta či součást, na které poznatek vznikl, za případné spolupráce s OTT.
3. Komerzializace poznatku může probíhat zejména na základě zpracovaného projektu komerzializace.
4. Komerzializace poznatků je dále řešena v pokynu ke komerzializaci poznatků vědy a výzkumu.

Článek 11

Rada pro transfer technologií

1. RTT je poradním orgánem rektora VUT¹. Zřizuje se rozhodnutím rektora VUT.
2. RTT projednává předložené materiály a témata, a to dle své působnosti. RTT doporučuje rektorovi VUT k předloženým materiálům schválení či neschválení návrhů, vydává stanovisko k projednávaným tématům, popřípadě navrhuje změnu či dopracování znění předloženého návrhu. Jednání RTT jsou doložena usnesením a zápisem ze zasedání RTT.
3. Do působnosti RTT spadá zejména:
 - vyjadřování se k předloženým projektům komercializace,
 - příprava a předkládání doporučení k nově vzniklým či již existujícím spin-off firmám,
 - navrhování pravidel pro čerpání finančních prostředků Patentového fondu,
 - vyjadřování se k doporučení vedoucího OTT k přihlášení právní ochrany poznatku v případech, kdy se navrhuje přihláška průmyslového práva mimo území ČR a prostředky na tuto ochranu by byly čerpány z prostředků z centrálních neúčelových prostředků rektorátu VUT určených na právní ochranu poznatků,
 - vyjadřování se k dalšímu čerpání patentového fondu dle pravidel čerpání fondu,
 - další úkoly, dle určených kompetencí rektorem VUT a Jednacího řádu RTT.
4. RTT při své činnosti postupuje dle Jednacího řádu RTT vydaného rektorem.

Článek 12

Základní zásady uzavírání smluv

1. Veškeré smlouvy, jejichž předmětem je nakládání s poznatkem, musí být uzavřeny písemně. Při uzavírání smluv je každý zaměstnanec povinen dodržet formální náležitosti a povinnost evidence uzavřených smluv dle platné vnitřní normy VUT².
2. V případě vzniku smluvního vztahu mezi VUT a další smluvní stranou ve vztahu k poznatku definovaného v čl. 8 odst. 1 této směrnice je smlouva uzavírána prostřednictvím OTT. V ostatních případech je příslušné pracoviště oprávněno vyžádat si vyjádření OTT k návrhu smlouvy, a to s dostatečným předstihem před podpisem smlouvy.
3. Bližší úprava požadavků na obsah a formu uzavíraných smluv je upravena navazujícím pokynem. Bez ohledu na předchozí větu je osoba odpovědná za přípravu smlouvy povinna zajistit zejména:
 - soulad smlouvy s právními předpisy a vnitřními normami VUT,
 - dodržování pravidel stanovených Rámcem společenství³, zejména pravidel veřejné podpory
 - řádnou kalkulaci ceny
 - vyváženost práv a povinností smluvních stran ve vztahu k duševnímu vlastnictví,
 - přiměřenost navrhované ochrany výsledků výzkumu a vývoje.

¹ Viz. Rozhodnutí č. 35/2017 Poradní sbory a pracovní skupiny

² Směrnice č. 59/2017 – Uzavírání, evidence a uveřejňování smluv uzavíraných VUT

³ Rámeček pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01)

ČÁST ČTVRTÁ PRÁVA PŮVODCE

Článek 13 Odměňování původců poznatků

1. Původce, který vytvořil v rámci plnění pracovních úkolů jemu plynoucích ze zaměstnaneckého poměru k VUT poznatek, má vůči VUT právo na přiměřenou odměnu.
2. Odměňování původců poznatků upravuje zvláštní vnitřní norma VUT⁴.

Článek 14 Právo původce poznatku na vlastní komercializaci

1. V případě, že neprobíhá komercializace poznatku, původce poznatku je oprávněn využít takový poznatek sám jako soukromá osoba a pro své účely na základě smlouvy s VUT uzavřené za rozumných a přiměřených podmínek.
2. Právo na vlastní komercializaci nelze využít v případě, pokud existují zvláštní důvody pro vlastnictví nevyužívaného poznatku VUT, zejména smluvní závazky VUT ke třetím osobám, povinnosti VUT dané obecně závaznými právními předpisy nebo pokud jde o počáteční stádium vývoje technologie, která je nebo bude dále rozpracovávána další činností vědy a výzkumu na VUT..

ČÁST PÁTÁ ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O AUTORSKÝCH DÍLECH

Článek 15 Zaměstnanecká díla

1. Není-li sjednáno jinak, VUT vykonává svým jménem a na svůj účet autorova⁵ majetková práva k zaměstnaneckému dílu. Se svolením autora může VUT právo výkonu majetkových práv k zaměstnaneckému dílu postoupit třetí osobě.
2. Není-li sjednáno jinak, VUT může zejména:
 - a) zaměstnanecké dílo zveřejnit, upravit, zpracovat včetně překladu, spojit s jiným dílem, zařadit do díla souborného i uvádět na veřejnost pod svým jménem,
 - b) dokončit nehotové zaměstnanecké dílo pro případ, že autorův pracovněprávní vztah k VUT skončí dříve, než dílo dokončí, nebo budou existovat důvodné obavy, že zaměstnanec dílo nedokončí řádně nebo včas v souladu s potřebami VUT,
 - c) zaměstnanecké dílo užít,
 - d) poskytnout třetí osobě právo zaměstnanecké dílo užít na základě licenční smlouvy.
3. Osobou oprávněnou zastupovat VUT při výkonu majetkových práv autorských (včetně práva podepisovat v těchto vztazích za VUT) je děkan fakulty nebo ředitel součásti, na které předmětné autorské dílo vzniklo. V případě zaměstnaneckých děl, kterými jsou:
 - a) díla určená pro publikaci v odborných časopisech,
 - b) díla určená pro publikaci ve sbornících z konferencí,

⁴ Rozhodnutí č. 14/2017

⁵ Pro zajištění návaznosti a přehlednosti se pojmy „autor“ a „původce“ v čl. 15 – 17 používají zaměnitelně

je vedle děkana nebo ředitele oprávněn po předchozím souhlasu děkana nebo ředitele zastupovat VUT při výkonu majetkových práv autor takového díla (v případě spoluautorství všichni spoluautoři společně a nerozdílně, pokud se spoluautoři nedohodnou jinak). Všichni zaměstnanci jsou povinni se při výkonu majetkových práv autorských k těmto typům děl řídit účinnými právními předpisy, vnitřními předpisy a vnitřními normami VUT a postupovat s ohledem na jiné závazky VUT, zejména projektové.

4. Pokud VUT majetková práva k zaměstnaneckému dílu nevykonává vůbec nebo je vykonává nedostatečně, má autor právo požadovat, aby mu VUT za obvyklých podmínek udělilo licenci. VUT licenci udělí, pokud na straně VUT není dán závažný důvod k jejímu odmítnutí.

Článek 16

Ohlašování a komercializace zaměstnaneckých děl

1. Původce poznatku, který je zaměstnaneckým dílem, je povinen ohlásit tento poznatek svému nadřízenému.
2. K podpisu smlouvy, příp. k rozhodnutí uvolnit poznatek jako „open source“ je oprávněn jménem VUT jednat děkan fakulty nebo ředitel příslušné součásti VUT, na které poznatek vznikl. V případě postupu dle předchozího odstavce OTT poskytuje metodickou podporu a může se na vyžádání podílet na jednotlivých krocích komercializace.
3. V případě, kdy je zaměstnanecké dílo řádně ohlášeno do IS VUT, modul Transferu technologií, zajišťuje komercializaci takového díla OTT. Na dílo ohlášené do IS VUT je zpracováno úvodní posouzení poznatku. K podpisu smlouvy, příp. k rozhodnutí uvolnit jej jako „open source“, je oprávněn jménem VUT rektor.
4. Vedoucí zaměstnanci jsou povinni sledovat vznik zaměstnaneckých děl na jimi řízených pracovištích a dbát, aby byla vůči nim řádně vykonávána majetková práva. Vedoucím zaměstnancem se ve smyslu tohoto článku rozumí přímý nadřízený zaměstnanec, který je autorem zaměstnaneckého díla, neurčí-li děkan nebo ředitel součásti VUT jinak.
5. Je-li komercializace či postoupení majetkových práv na třetí osobu provedeno prostřednictvím OTT, zajišťuje souhlas autora, pokud je souhlas nezbytný, vedoucí OTT. Není-li komercializace či postoupení majetkových práv na třetí osobu provedeno prostřednictvím OTT, zajišťuje souhlas autora vedoucí zaměstnanec dle odst. 1. tohoto článku.

ČÁST ŠESTÁ SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 17

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

1. Původce poznatku, jehož je VUT vlastníkem či k němu vykonává práva za zaměstnance, je povinen v průběhu komercializace a po celou dobu využívání daného poznatku VUT poskytovat veškerou potřebnou součinnost tak, aby tento poznatek bylo možno řádně a efektivně využívat.
2. Veškeré dokumenty, u nichž tato směrnice stanoví povinnost doručení, se původcům doručují na poslední známou adresu pro doručování, jinak na adresu trvalého bydliště. Původcům z řad zaměstnanců VUT lze dokumenty doručovat i na pracovišti. Jakákoli změna adresy pro doručování nebo změna trvalého bydliště původce vyvolává vůči VUT účinky od okamžiku, kdy je s ní VUT písemně obeznámeno.

3. Veškeré dokumenty, u nichž tato směrnice předepisuje jejich doručení nebo dání na vědomí a jejichž povaha to připouští, lze doručit nebo dát na vědomí také elektronicky, případně prostřednictvím IS VUT. Výslovně toto platí též pro uplatnění práva na poznatek vůči jeho původci.
4. V postupech zahájených před účinností této směrnice, ale dosud neukončených, se pokračuje podle této směrnice, pokud není dále stanoveno jinak. Úkony provedené před účinností této směrnice zůstávají v platnosti.
5. RTT se ujme svých úkolů po svém ustavení.
6. Článek 7 směrnice č. 31/2017 Nakládání s předměty chráněnými podle autorského zákona a jejich komercializace, zůstává i nadále v platnosti.
7. Tato vnitřní norma nabývá účinnosti v den uvedený v jejím záhlaví.

Prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc., dr. h. c.
rektor

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Datum vydání: 12. 12. 2019
Účinnost: 1. 1. 2020
Odpovědnost: Odbor transferu technologií Rektorátu
Závaznost: všechny součásti VUT
Zrušuje: Rozhodnutí č. 14/2017
Doplňuje: -
Počet stran: 4
Počet příloh: 0

ROZHODNUTÍ Č. 5/2019 ODMĚŇOVÁNÍ PŮVODCŮ POZNATKU

Článek 1

Účel rozhodnutí a vymezení jeho působnosti

1. Toto rozhodnutí v návaznosti na příslušná ustanovení obecně závazných právních předpisů¹ a ustanovení vnitřní normy VUT Směrnice č. 3/2019 - Nakládání s duševním vlastnictvím VUT upravuje odměňování původců vynálezů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, autorských děl a dalších poznatků. VUT tímto plní svoje zákonné povinnosti, nastavuje transparentní systém odměňování a oceňuje původce stanovením přiměřené odměny za přínos jejich tvůrčí práce pro VUT.
2. Rozhodnutí stanoví výši jednorázové odměny původcům patentu, užitného nebo průmyslového vzoru a způsob rozdělení příjmů z komercializace poznatku mezi původce a VUT.
3. Dále stanoví podmínky a způsob výplaty jednorázové odměny a odměny z komercializace.

Článek 2

Jednorázová odměna původce

1. Původce poznatku v podobě průmyslového vlastnictví, na který VUT uplatnilo právo, má vůči VUT právo na jednorázovou odměnu. Pro výši jednorázové odměny je rozhodující technický a hospodářský význam poznatku a přínos dosažený jeho možným využitím nebo jiným uplatněním, přičemž se přihlíží k materiálovému podílu VUT na vytvoření poznatku a k rozsahu pracovních úkolů původce jakožto zaměstnance VUT.
2. Pro stanovení výše jednorázové odměny se postupuje následujícím způsobem. Základní částka přiměřené odměny činí 3 000 Kč. Tato základní částka je modifikována následujícími koeficienty:

Zákonná kritéria:	Koeficient
Technický a hospodářský význam poznatku	
Malý	0,5
Střední	1
Velký	3

¹ § 9 odst. 4 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů;
§ 21 odst. 2 zákon a č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů;
§ 13 odst. 4 zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, ve znění pozdějších předpisů;
§ 58 odst. 6 zákona č. 121/2001 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Přínos dosažený možným využitím poznatku nebo jeho jiným uplatněním	
Malý	0,5
Střední	1
Velký	2
Materiální podíl VUT na vytvoření poznatku	
Malý	1,5
Střední	1
Velký	0,5

Základ jednorázové odměny představuje součin základní částky a těchto tří koeficientů. Minimální základ činí 1.000,- Kč.

- Je-li k poznatku více původců, základ jednorázové odměny se poměrně rozdělí podle výše podílů jednotlivých původců na vytvoření poznatku, tak jak jsou zadané v IS VUT při ohlášení poznatku.
- Základ jednorázové odměny je u každého původce dále upraven vzhledem k rozsahu jeho pracovních úkolů v době vytvoření poznatku. U každého ze zaměstnanců VUT bude stanovený základ vynásoben koeficientem:

Zákonné kritérium:	Koeficient
Rozsah pracovních úkolů původce	
Malá souvislost s ohlášeným poznatkem	2
Ohlašovaný poznatek se úzce týká odborné specializace původce	1
Ohlašovaný poznatek vytvořen jako výsledek zadaného pracovního úkolu (Výstup z projektu, smluvního výzkumu)	0,5

- Zákonná kritéria hodnotí OTT v rámci úvodního posouzení poznatku. Informace o navrhované výši koeficientu spolu se stručným zdůvodněním je součástí úvodního posouzení poznatku.
- Výši jednorázové odměny navrhuje rektorovi ke schválení vedoucí OTT. Vedoucí OTT vychází z hodnocení získaného podle odstavce 5 a bere v úvahu další okolnosti případu mající vliv na zákonná kritéria. Vedoucí OTT si může při stanovení výše jednorázové odměny vyžádat stanovisko Rady pro transfer technologií.

Článek 3

Stanovení výše odměny z komercializace

- Uzavře-li VUT úplatnou smlouvu, jejímž předmětem bude poskytnutí souhlasu k využívání poznatku další osobou, mimo smluvní výzkum, budou čisté příjmy VUT plynoucí z využívání tohoto poznatku rozděleny mezi VUT a původce, kterému v takovém případě přísluší odměna z komercializace dle následující tabulky:

Odměna z komercializace

Čistý příjem pro VUT (Kč)	Odměna pro původce v %	Odměna pro pracoviště, na kterém původce pracoval v době vytvoření poznatku (úroveň ústavů VUT)	Podíl pro patentový fond VUT
prvních 500.000 Kč	70 %	15 %	15 %
nad 500.000 Kč	34 %	33 %	33 %

2. Čistým příjmem se rozumí rozdíl mezi příjmem z uzavřené smlouvy za využití poznatku a externími výdaji spojenými s tržním zhodnocením poznatku, zejména s ochranou poznatku (přihlášky patentů a dalších způsobů ochrany duševního vlastnictví, platby patentovým zástupcům, udržovací poplatky apod.), platby za externí služby a analýzy (průzkum trhu, rešerše, posudky odborníků apod.), platby externím obchodníkům a brokerům, související bankovní poplatky a kurzové ztráty. Za příjmy ve smyslu tohoto článku se nepovažuje institucionální podpora ani jiná forma dotace z veřejných prostředků.
3. Odečítají se vždy náklady hrazené organizací, které přibyly od předešlého vyplacení odměny. Čisté příjmy u jednoho poznatku se průběžně sčítají a OTT eviduje dosažení hranice 500 000 Kč.
4. V případě, že k danému poznatku budou plánovány další výdaje v následujícím období cca 1 roku, mohou být tyto výdaje zohledněny v kalkulaci odměny.
5. Pokud ze smlouvy o komercializaci poznatku, kterou uzavřelo VUT, plyne předpoklad výdaje VUT na ochranu daného poznatku, je možné rozhodnout o vytvoření zálohy na budoucí čerpání patentového fondu z dříve obdržených příjmů z komercializace z této smlouvy. Zálohu lze vytvořit na dobu nezbytně nutnou vzhledem k očekávanému termínu splatnosti plateb za ochranu poznatku a ve výši přiměřené kvalifikovanému odhadu očekávaných výdajů. O vytvoření nebo zrušení zálohy rozhoduje vedoucí OTT, v případě zálohy vyšší než 60.000,- Kč rozhoduje RTT.
6. Je-li k poznatku více původců, náleží původcům odměna z komercializace dle poměru podílů k poznatku, které jsou zadány do IS VUT při ohlášení poznatku.

Článek 4

Způsob a podmínky vyplacení odměny

1. Jednorázová odměna je splatná do šesti měsíců od rozhodnutí rektora o uplatnění práva na poznatek. Do okamžiku uplatnění práva nelze odměnu vyplatit. Vyplacení jednorázové odměny zajišťuje OTT z prostředků k tomu určených² formou mimořádné odměny jako součást mzdových nákladů zaměstnance VUT.
2. Odměna z komercializace je splatná do šesti měsíců od rozhodné události, kterou je datum přijetí příjmu z komercializace. OTT vede evidenci vzniklých nároků na odměnu, převádí příslušnou částku, na jejich vyplacení na příslušnou součást a informuje pracoviště a původce o odeslání odměny a její výši. Odměna z komercializace je vyplacena prostřednictvím hospodářského střediska, kde poznatek vznikl. Hospodářské středisko odměnu vyplatí, jakmile obdrží z rektorátu VUT příslušné peníze a od OTT instrukce k vyplacení, nejpozději v roce, kdy k tomuto převodu došlo. Hospodářské středisko potvrdí OTT vyplacení odměny původcům.

Odměna z komercializace pro pracoviště, na kterém původce pracoval v době vytvoření poznatku, je splatná ve stejné lhůtě jako odměna z komercializace pro původce, OTT převede podíl pracoviště společně s podílem původce a informuje pracoviště o odeslání odměny a její výši.
3. Odměny původcům dle této směrnice jsou jejich příjmem ze závislé činnosti. Vyčíslená Jednorázová odměna původce i odměna z komercializace odpovídají hrubé mzdě. U odměny z komercializace jsou před stanovením její výše zohledněny vynaložené náklady viz čl. 3. bod 2 a dále pak veškeré zákonné odvody a příspěvky do sociálního fondu.
4. V případě, že se podle tohoto rozhodnutí postupuje z důvodu, že na ně odkazuje zvláštní (jiná než pracovní právní) smlouva s původcem poznatku, ustanovení o způsobu výplaty odměny dle tohoto článku rozhodnutí se nepoužít a odměna je vyplácena původci v souladu s touto uzavřenou smlouvou.

² Rozhodnutí č. 6/2019 Pravidla tvorby a čerpání prostředků patentového fondu.

5. Obdobně se postupuje v případě původců, kteří již nemají aktivní pracovněprávní vztah k VUT.

Článek 5

Závěrečná a přechodná ustanovení

1. Tuto normu je třeba vykládat v souladu s platnými zákony a v souvislosti se Směrnicí č. 3/2019 O nakládání s duševním vlastnictvím.
2. Práva a povinnosti vyplývající z ustanovení této směrnice zůstávají po skončení pracovněprávního vztahu původce s VUT nedotčeny.
3. Vznik nároku na odměnu a její výše se řídí podle úpravy účinné v době, kdy nárok na odměnu vznikl. V případě jednorázové odměny původce je rozhodným dnem datum uplatnění práva. V případě odměny z komercializace je rozhodným dnem datum přijetí příjmů z komercializace. Způsob a podmínky vyplacení odměny se řídí podle úpravy účinné v okamžiku vyplacení odměny.
4. Tato vnitřní norma nabývá účinnosti v den uvedený v jejím záhlaví.

prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc., dr. h. c.
rektor

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Datum vydání:	1. 5. 2017
Účinnost:	1. 5. 2017
Odpovědnost:	Odbor podpory projektů Rektorátu
Závaznost:	všechny součásti VUT
Vydává:	rektor VUT
Zrušuje:	Směrnice č. 2/2011
Doplňuje:	-
Počet stran:	5
Počet příloh:	3

SMĚRNICE Č. 29/2017

PRAVIDLA PRO NAKLÁDÁNÍ S OBCHODNÍM TAJEMSTVÍM NA VUT

Článek 1

Účel a cíle směrnice

1. Zejména s cílem chránit oprávněné zájmy VUT je účelem směrnice nastavit prostředí a pravidla pro nakládání s obchodním tajemstvím VUT, aby byla odpovídajícím způsobem zajištěna jeho ochrana. K dosažení takto vytčeného cíle směrnice upravuje způsob prohlášení skutečnosti za obchodní tajemství VUT, opatření přijímaná k jeho ochraně a pravidla pro nakládání s obchodním tajemstvím VUT tak, aby bylo náležitě zajištěno jeho utajení v rámci VUT i navenek.

Článek 2

Obchodní tajemství VUT

1. Obchodním tajemstvím VUT se rozumí veškeré skutečnosti obchodní, výrobní či technické povahy související s VUT, které mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu, VUT počítá s jejich využitím v rámci svých podnikatelských nebo obdobných aktivit, nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné, mají být podle vůle VUT utajeny a VUT odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje.
2. V souladu se shora uvedeným mohou v případě, že VUT vyjádří vůli k jejich utajení (viz čl. 3) bez ohledu na podobu jejich vyjádření (zachycením na jakémkoliv nosiči dat či in-formací), obchodní tajemství VUT tvořit zejména:
 - a) projekty a výsledky výzkumu, vývoje nebo technického rozvoje, podnikatelský záměr, obchodní nebo výrobní plán, obchodní nebo reklamní strategie nebo další záměry; zásady cenotvorby včetně kalkulace cen a rozpočtování; zásady licenční politiky ve věcech práv průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, jakož i zásady jiné smluvní politiky; zásady bezpečnostní politiky ochrany majetku a osob, jakož i osobních údajů; přihláška předmětu průmyslového vlastnictví k zápisu do příslušného veřejného rejstříku včetně příloh a podkladů, jakož i jakákoliv související dokumentace či jiné informace;
 - b) konstrukční, technologická nebo jiná výrobně technická dokumentace, jako např. konstrukční výkres, kusovník, specifikace dílů, technologický postup, receptura apod.; vědecko-výzkumná, projektová, inženýrská, analytická nebo konzultační dokumentace; pevnostní a technologický výpočet strojního dílu nebo přístroje; prototyp, trojrozměrný model, vzorek nebo ukázka či zkouška služby; návod výroby výrobku nebo poskytování služeb; technická předloha nebo výkres výrobku či rozpis služeb; technická zpráva k výrobkům, službám, přístrojům, výsledkům

vědy, výzkumu nebo vývoje včetně zprávy laboratorní a výsledky typizační a normalizační činnosti; podnikový vynález nebo jiné podnikové technické řešení, zaměstnanecký (podnikový) průmyslový vzor či jiný takový předmět průmyslového vlastnictví bez ohledu na jeho způsobilost k zápisu do příslušného rejstříku; zlepšovací návrh; zaměstnanecký počítačový program, fotografie nebo databáze či jiný předmět práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským včetně problémové analýzy, programové analýzy, jakož i jiné přípravné dokumentace a zdrojový text zaměstnaneckého počítačového programu.

3. Za obchodní tajemství VUT se nepovažují počítačové programy vytvářené na základě veřejně přístupného kódu.

Článek 3

Rozhodnutí o utajení

1. Konkrétní skutečnosti se stávají obchodním tajemstvím VUT okamžikem vyjádření vůle k jejich utajení.
2. Vyjádřením vůle VUT utajit konkrétní skutečnost (skutečnosti) obchodní, výrobní či technické povahy (dále v textu pouze jako „skutečnosti“) se rozumí rozhodnutí rektora, osoby rektorem pověřené nebo rozhodnutí složky odpovědné na VUT (příloha č. 1). V případě skutečností, které mají být nebo byly ohlášeny Útvaru transferu technologií (dále jen „ÚTT“) jako předmět průmyslových práv, autorské dílo nebo jiný obdobný poznatek, mu-sí být rozhodnutí podle předchozí věty učiněno písemně.
3. Rozhodnutí je zpravidla činěno na základě podnětu odpovědného pracovníka. Odpovědným pracovníkem je:
 - a) pro výzkumné projekty financované ze zdrojů mimo VUT (například granty, mezi-národní vědecko-výzkumné projekty, výzkumné záměry) odpovědný řešitel,
 - b) pro výsledky výzkumu financovaného ze zdrojů VUT vedoucí pracoviště, na kterém vznikne poznatek mající povahu obchodního tajemství,
 - c) pro diplomové práce vedoucí a pro disertační práce školitel,
 - d) pro předměty práv duševního vlastnictví ohlášené na ÚTT vedoucí ÚTT nebo jím pověřený pracovník.
4. Rozhodnutí, zda budou konkrétní skutečnosti utajovány, může být učiněno i bez podnětu odpovědného pracovníka.

Článek 4

Nakládání s obchodním tajemstvím na VUT

1. Se skutečnostmi, které se považují za obchodní tajemství VUT, je oprávněno nakládat výlučně VUT. V rámci VUT může s obchodním tajemstvím VUT nakládat pouze osoba k tomu oprávněná, a to v rozsahu, v jakém to je nezbytné k výkonu její funkce nebo zaměstnání.
2. Osoba oprávněná k nakládání s obchodním tajemstvím VUT je vždy určena rozhodnutím složky odpovědné na VUT (příloha č. 1), která o utajení (utajování) konkrétní skutečnosti rozhodla. Další osoby oprávněné ke styku s obchodním tajemstvím VUT stanoví rektor VUT podle okolností, povahy, druhu a účelu obchodního tajemství VUT. Seznam těchto dalších osob vede ÚTT.
3. Jakékoliv jednání, které může ohrozit obchodní tajemství VUT, je zakázáno. Tímto jednáním se rozumí zejména:
 - a) uložení obchodního tajemství VUT v nechráněném tvaru na jakýkoliv nosič informací, který opouští pracoviště,

- b) umožnění neoprávněné osobě seznámit se s předmětem obchodního tajemství VUT o samotě v prostorách, kde je obchodní tajemství VUT umístěno,
 - c) ponechání věci, která obsahuje nebo vyjadřuje obchodní tajemství VUT, na pracovišti bez náležitého zabezpečení,
 - d) předání obchodního tajemství VUT v listinné či v elektronické podobě z pracoviště, pokud zaměstnavatel nepřikáže jinak,
 - e) práce s obchodním tajemstvím VUT mimo zaměstnavatelem určené pracoviště, pokud zaměstnavatel nepřikáže jinak,
 - f) zanechání nosiče, který zachycuje obchodní tajemství VUT, bez stálého zaměstnaneckého dozoru v prostorách veřejnosti přístupných, a to včetně prostoru veřejného nebo soukromého dopravního prostředku nevyjímaje prostor zavazadlový apod.
4. Předměty, které obsahují skutečnosti, jež jsou obchodním tajemstvím VUT, je zakázáno jakýmkoliv způsobem rozmnožovat a rozšiřovat včetně rozmnožování a rozšiřování elektronického, pokud odpovědný pracovník, pověřená osoba pro jednotlivé složky odpovědné na VUT (viz příloha č. 1), rektor nebo osoba rektorem pověřená neurčí jinak. Zákaz rozmnožování se týká i zákazu pořizování fotografií nebo zobrazení postupem podobným fotografií a zhotovování napodobenin těchto předmětů. Každá rozmnoženina nebo napodobenina takového předmětu musí být pořadově číslována a musí obsahovat údaj o celkovém počtu rozmnoženin nebo napodobenin. Odpovědný pracovník nebo osoba jím pověřená vede evidenci rozmnoženin nebo napodobenin, přičemž nebrání-li tomu důvody hodné zvláštního zřetele nebo povaha věci, musí evidence těchto předmětů obsahovat též údaj o tom, které osobě je příslušně očíslovaný předmět určen.
5. Ustanovení předchozích dvou odstavců tohoto článku směrnice neplatí pro rektora VUT a pro zaměstnance, u kterých s tím rektor písemně vyslovil souhlas, to však za jakýchkoliv okolností vždy pouze v rozsahu, v jakém to je nezbytné k výkonu jejich funkce nebo zaměstnání a při zachování veškeré obezřetnosti, kterou lze po nich spravedlivě požadovat.

Článek 5

Označování obchodního tajemství na VUT

1. Ochrana obchodního tajemství VUT ve smyslu tohoto článku platí bez ohledu na to, je-li příslušná skutečnost označena slovy „obchodní tajemství“ nebo jiným podobným označením. Vždy však platí, že skutečnosti, které jsou obchodním tajemstvím VUT a zároveň nelze tento jejich charakter dovodit z povahy věci nebo z jiných okolností, musí být vhodně označeny (viz příloha č. 2). Označeny musí být zejména všechny nosiče informací obsahující obchodní tajemství VUT, jakož i zprávy a programové nebo datové soubory či systémy předávané elektronicky.
2. Přestala-li určitá skutečnost být obchodním tajemstvím VUT a byla-li jako obchodní tajemství VUT označena, musí být toto označení bezodkladně zrušeno. O zrušení rozhodují složky odpovědné na VUT (viz příloha č. 1), rektor nebo osoba rektorem pověřená.
3. Není-li si zaměstnanec jist, zda určitý předmět nebo informace je či není obchodním tajemstvím VUT, je povinen vyžádat si prostřednictvím svého nejbližší nadřízeného stanovisko příslušného útvaru uvedeného v příloze č. 1 – Obchodní tajemství – složky odpovědné na VUT. Tímto stanoviskem je pak povinen se v otázce nakládání s takovýmto předmětem nebo informací řídit. ÚTT je povinen poskytovat v těchto otázkách konzultace a v případě potřeby zprostředkovat další odborné posouzení.

Článek 6

Povinnost mlčenlivosti a další povinnosti v souvislosti s ochranou obchodního tajemství

1. Zaměstnanec je povinen zachovávat mlčenlivost o obchodním tajemství VUT. Za zvláště závažné (hrubé) porušení povinnosti mlčenlivosti se považuje zejména:
 - a) uveřejnění obchodního tajemství VUT nebo jeho části obsahem zveřejněného nebo ke zveřejnění nabídnutého literárního, jiného uměleckého nebo vědeckého díla, jehož je zaměstnanec autorem či spoluautorem bez ohledu na to, jde-li o zaměstnanecké dílo,
 - b) sdělování obchodního tajemství VUT nakládáním s vynálezem nebo zlepšovacím návrhem nebo jakýmkoliv jiným technickým řešením, jakož i jiným předmětem práv průmyslového vlastnictví v rámci diplomových a disertačních prací, průběžných, závěrečných či jiných prací nebo zpráv o řešení vědeckých projektů (dále také jen jako „práce“),
 - c) neoprávněné poskytování jakýchkoliv informací o prováděném výzkumu a vývoji a jeho výsledcích prostřednictvím informačního systému výzkumu a vývoje nebo jakýmkoliv jinými prostředky,
 - d) vědomé jednání zaměstnance v rozporu s ustanovením čl. 4 směrnice,
 - e) jakékoliv jiné aktivní nakládání s obchodním tajemstvím VUT bez příslušného oprávnění.
2. Ustanovení předchozího odstavce se nepoužije v případě, kdy bude zaměstnanec VUT povinnosti mlčenlivosti výslovně zproštěn písemným rozhodnutím rektora nebo jím k tomu výslovně pověřené osoby. Takové rozhodnutí musí vždy obsahovat důvod a účel zproštění, jinak nevyvolá žádné účinky.
3. Pokud je nezbytné, aby v rámci zpracování, posuzování nebo obhajoby práce nebo při poskytování informací o prováděném výzkumu a vývoji a jeho výsledcích jiným způsobem bylo zpřístupněno obchodní tajemství VUT osobám, které nejsou ke styku s obchodním tajemstvím VUT oprávněny, musí tyto osoby před seznámením s obchodním tajemstvím VUT písemně přijmout závazek mlčenlivosti – viz příloha č. 3 – Závazek mlčenlivosti o předmětu obchodního tajemství VUT.
4. Zaměstnanec, který se z jakéhokoliv důvodu dostal do styku s obchodním tajemstvím VUT či jakoukoliv jinou skutečností, která by mohla být za obchodní tajemství VUT považována, je povinen provést všechna nezbytná opatření, která lze na něm spravedlivě a rozumně požadovat, k utajení obchodního tajemství VUT před neoprávněnou osobou, a to i před jiným neoprávněným zaměstnancem.
5. Dostane-li se zaměstnanec, který není oprávněnou osobou, do styku s obchodním tajemstvím VUT, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit statutárnímu orgánu zaměstnavatele nebo jinému zaměstnanci pověřenému ochranou obchodního tajemství VUT a sdělit mu všechny informace, které se dověděl, a předat mu všechny doklady, které získal.
6. Nadřízený zaměstnanec, jehož pracovněprávní vztah k zaměstnavateli končí, je povinen s dostatečným časovým předstihem před ukončením pracovního poměru sepsat záznam podepsaný nadřízeným zaměstnancem a odcházejícím zaměstnancem, ve kterém:
 - a) určí předměty obchodního tajemství VUT, které jsou nebo mohou být zaměstnanci známy, a které nesmějí být vyzrazeny,
 - b) prokazatelně poučí zaměstnance o tom, že práva zaměstnavatele k předmětům obchodního tajemství VUT nejsou skončením jeho pracovněprávního vztahu dotčena.

Článek 7

Společná ustanovení

1. Zánik pracovněprávního vztahu zaměstnance k zaměstnavateli není důvodem zániku či změny práv zaměstnavatele k obchodnímu tajemství VUT.

2. Režim utajení pro oblast účetních dokumentů je dále stanoven v Pracovním řádu VUT.
3. Ustanovení obecně závazných právních předpisů upravujících ochranu utajovaných informací nejsou ustanoveními této směrnice dotčena.

Článek 8 **Závěrečná ustanovení**

1. Tato vnitřní norma nabývá účinnosti v den uvedený v jejím záhlaví.
2. Aktualizace příloh této vnitřní normy bude probíhat po schválení předložené změny vydavatelem normy. Aktualizovaná příloha bude zveřejněna vyvěšením vždy k určitému datu platnosti.

Prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc.
rektor